

94ste jaargang nr. 10

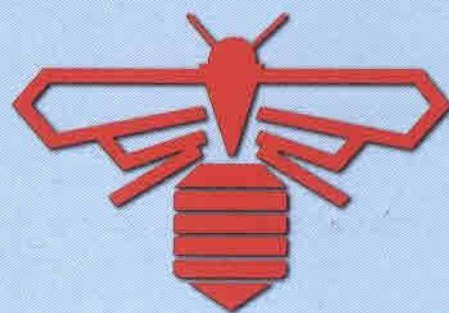
Kantoor van afgifte: Gent X

MAANDBLAD
VAN DE

VLAAMSE IMKERSBOND

December 2008

verschijnt maandelijks, behalve in februari en augustus

December 2008

94ste jaargang nr. 10

Omslag:

Cover: Korfstal en insectenwand in wintersfeer
Foto: Thomas ter Heide

Verschijnt in:

Januari, maart, april, mei, juni, juli,
september, oktober, november en december.

Werkten mee aan dit nummer:

Paul Adriaensen, Jef Beuckelaers, Jos S. Beyers,
Julia Brems, Ghislain De Roeck, Dirk Desmadryl,
Cyril Rubens, Alois Schotanus, Hendrik
Trappeniers, Thomas ter Heide, Leo Van Malderen

Correcties:

Julia Brems, Cyril Rubens.

Adverteerders:

AGSO, Bijenhof, Buedts, Nectar, Imker Torfs,
De Wilgentuin.

Maart 2009:

We ontvangen uw bijdragen voor het maart-
nummer graag vóór 20 januari a.s.

Afspraak:

Het kopiëren van teksten uit dit nummer mag
mits het schriftelijke akkoord van de auteurs
die overigens de verantwoordelijkheid dragen
voor de inhoud van hun bijdrage,
net als de adverteerders.

De redactie houdt zich het recht voor bijdragen
in te korten of te herschrijven en deelt niet
noodzakelijk de mening van de auteurs.

04 MEDEDELING
Hernieuwing lidgeld 2009

05 PRAKTIJK
Maandpraatje en Korfje

08 VITALE IMKERS
Anafylaxie uitzonderlijk?

11 MEDIA
Boekbespreking: Bijen houden in de 21ste eeuw

12 CULTUUR
11 juli Heilige Olga
• 13 Aya Sophia en de bijenkorf

15 INTERVIEW
Op bezoek bij de elektronische imker Marc Struye

18 SLIMME TIPS
Demonstratiekast

19 RECEPTEN
Feestelijke steaks

20 BUITENGEWOON
Imkers sparen energie
• 22 Recent op het forum
• 23 Overleden - Vraag en aanbod
• 24 Oproep leerkrachten - Activiteiten
• 26 Verslag AV-LIB
• 27 Voorlopig verslag AV-VBVI
• 28 Index 2008

Bezoek ook de internetsites:

- www.konvib.be
- www.honeybee.be

Lidmaatschap voor 2009 - Koninklijke Vlaamse Imkersbond

1. Hernieuwing

1.1. Ik ben lid van een afdeling aangesloten bij de KonVIB

Ik ontvang, zoals ieder jaar, van mijn afdeling een uitnodiging tot betaling van mijn lidmaatschap voor 2009. Ik betaal mijn lidgeld aan mijn afdeling zodat ik zonder onderbreking verzekerd ben en mijn maandblad ontvang.

1.2. Ik ben lid van de KonVIB maar niet van een afdeling = vrij lid

Ik ontvang hiervoor géén uitnodiging tot betaling. Ik stort mijn lidgeld rechtstreeks aan de Koninklijke Vlaamse Imkersbond vóór 1/1/2009.

- *Voor de Belgische abonnees*

Het bedrag van 30 euro overschrijven op rekeningnummer

733-0034606-07 van de Koninklijke Vlaamse Imkersbond vzw met vermelding

"Vrij lid VIB 2009 + lidnummer (*) + naam + adres"

- *Voor de abonnees in Nederland of binnen de Europese Gemeenschap*

Het bedrag van 35 euro overschrijven op rekeningnummer (**)

van de Koninklijke Vlaamse Imkersbond vzw met vermelding:

"Vrij lid VIB 2009 + lidnummer (*) + naam + adres".

- *Voor buitenlandse abonnees 2009, buiten de EEG*

Inlichtingen: konvib@hotmail.com

(*) Lidnummer

Uw lidnummer staat vermeld boven uw naam op het adresetiket van uw maandblad. Het bestaat uit 6 cijfers en ziet eruit als volgt:

===== * * * * *

() Gegevens voor buitenlandse betalingen** (= uw bank mag de KonVIB géén extra kosten aanrekenen)

IBAN: BE 74 7330 0346 0607

BIC: KREDBEBB

Koninklijke Vlaamse Imkersbond vzw

Wautersdreef 21, 9090 Melle, België

2. Procedure voor nieuwe leden

2.1. Ik wens lid te worden van een afdeling aangesloten bij de KonVIB

Idem zoals in maandblad november 2007

2.2. Ik wens lid te worden van de KonVIB maar niet van een afdeling = vrij lid

Idem zoals in maandblad november 2007

Abonnement op andere binnen- en buitenlandse maandbladen.

Deze abonnementen dienen rechtstreeks betaald te worden aan de desbetreffende uitgever. Zie website www.konvib.be voor de lijst van de tijdschriften.

Coördinaten abonnementenbeheer.

Voor bijkomende inlichtingen aangaande uw lidmaatschap kunt u steeds terecht bij uw afdelingsverantwoordelijke of bij de penningmeester KonVIB. Telefoon: 09/386.84.23 of per e-mail: konvib@hotmail.com

(Bij 'onderwerp': vermeld steeds uw lidnummer; bijvoorbeeld 800 001 - Jef Imkers - adreswijziging)

DECEMBER 2008

Dirk Desmadryl

Dirk Desmadryl

De donkere zes weken komen eraan. We trekken ons diep terug in ons winterhol en koesteren spaarzaam de vruchten van het voorbije jaar. De zonnewende is nabij. Het feest der ijdelheden kan beginnen. De engelen van glitter zijn nedergedaald en hangen lampen van zilver en wierook in de donkere stegen van december. Alleluja, Susa Nina ... De rendieren van klatergoud staan te trappelen. Er zweeft een roes van vrede in de lucht.

Inventaris

Tijd om eens om te zien en de inventaris op te maken. Was het voorbije jaar goed? Of is het niet zo fantastisch geweest? De start was zeker niet denderend. De winter wou niet wijken, het voorjaar bleef guur en nat. De bijen konden weinig profiteren van de wilgenkatjes en andere voorjaarsbloeiërs. Geen vlucht, geen nectar, geen stuifmeel, geen broedontwikkeling. Begin april zaten we nog met kleine volken en moesten we noodgedwongen blijven uitstellen om de honingzolders te plaatsen. Je ziet nog maar eens: de juiste timing is en blijft afhankelijk

van de weersomstandigheden en de natuur trekt zich van het gezwans van een maandprater geen snars aan. Het wachten begon op de zenuwen te werken en tevergeefs probeerden enkele voortvarenden toch maar de honingzolder te plaatsen.

Eindelijk brak de meimaand aan en die begon zoals in alle gedichtjes en sprookjes: zonnig en veelbelovend. Het was een ware explosie en plots waren de bijen daar ook. De nectar stroomde binnen en de honingzolders waren in een recordtijd gevuld. Mooie liedjes duren niet lang. Na een paar weken was de lente oververhit en de regenduivels sloegen met bliksems en donders het mooie weer in duigen. En het is nooit meer goedgekomen, de hele zomer lang. Over de zomeroogst zal ieder wel zijn verhaal hebben, maar overweldigend is het zeker niet geweest.

Ook de koninginnenteelt liep niet van een leien dakje. Om op de versiertoe te gaan, hebben de jonge bruidjes nu eenmaal zon en warmte nodig, met regen en wind komen ze het huis niet uit, zelfs de bronstige darren blijven gedeisd in de kast zitten. De bevruchting liet vaak lang op zich wachten, te lang soms en de bruiloft was voorbij zonder liefde, zonder paring.

Opmerkelijk is ook dat er dit jaar heel weinig zwermneigingen waren. 'Goed zo', denk je, 'ik ben op de juiste weg, ik heb de truc gevonden om mijn bijen het zwermen af te leren'. Hopelijk heb je gelijk, maar ik vrees dat er meer aan de hand was. Waarom maakten de bijen geen zwermplannen? Zijn de natuurwetten van 'gaat en vermenigvuldigt u' plots veranderd? Of voelden de bijen zich niet sterk genoeg om de scheppingsdrang van het vermenigvuldigen te voltooien? Is dit een naar voorteken voor volgend jaar? Komen onze bijen wel en goed

de winter uit? Allemaal vraagtekens waarop we geen duidelijk antwoord weten. En misschien is dat maar goed ook: het maakt het imkeren zo boeiend en zo spannend.

De beste methode

Jonge imkers vragen zich wel eens af: wat is nu de beste methode? Meteen krijgen ze duizend en één antwoorden en worden ze overstelp met de meest gesofistikeerde theorieën. Het duizelt in hun hoofd en al die uitgebreide filosofieën zaaien meer verwarring dan duidelijkheid. Je zou voor minder de kasten dichtlaten en de kapruin aan de haak hangen.

Waarom het zo moeilijk maken? Wat is een goede methode?

Het aantal volken waarmee je imkert, bepaalt in belangrijke mate hoe je het aanpakt. Iemand met 30 volken zal het anders bekijken dan iemand die slechts over een paar kastjes beschikt. Met een klein aantal volken heb je immers weinig mogelijkheden en varianten. Je gaat het veel rigoureuzer aanpakken: je mag geen volken verliezen of opofferen. Een grote imker ziet het dan ook veel grootser en meer economisch. Het merendeel onder ons is kleine imker, een hobbyist die bijen houdt voor zijn plezier en ook wel voor een potje honing om het budget min of meer in evenwicht te kunnen houden.

Methoden zijn zeker ook afhankelijk van het kasttype en het bijenras waarmee je imkert. Ik veronderstel dat een imker met carnica anders gaat werken dan iemand met buckfast, en wie straatbijen heeft met agressieve kantjes zal misschien wel de 'laat ze maar vliegen' methode gebruiken. Elk zijn eigen bijen en zijn eigen gewoonten. Daar moeten we respect voor hebben. Methoden zijn ook

streekgebonden en afhankelijk van de omgeving, de drachtweide, de klimatologische omstandigheden en onbetwistbaar ook de tradities die van generatie tot generatie doorgegeven worden. Tradities en ervaringen kunnen goed zijn, maar vaak werken ze verstikkend en staan ze in de weg voor vernieuwingen en experimenten. Onlangs hoorde ik nog een bijenfilosoof zijn onfeilbaarheid verkondigen, hij wist alles te verklaren met de aardstralen, de stand van de maan en de sterren en andere atmosferische invloeden. Elk zijn eigen geloof: er zijn vele wegen naar de hemel.

Vaak hoor je ook hele discussies over de soorten bijenkasten, dadant-blatt, simplex, ramen met korte of lange oren, lage of hoge bodems, soorten koninginnenroosters, bevruchtungskastjes en wat nog allemaal. Dat kan interessant zijn als bezigheids therapie, maar er zijn dingen die belangrijker zijn dan het verschil tussen een koperen en een ijzeren spijker die je in een bijenkast slaat. Laat ons bij de hoofdzaken blijven en niet verloren lopen in allerlei zijwegjes en fantastische uitvindingen. Beginnende imkers hebben daar zeker geen boodschap aan. Wat zijn dan hoofdzaken? Belangrijk is zeker een kast van goede kwaliteit, stevig gemaakt, gemakkelijk hanteerbaar en geschikt voor de moderne imkerij. Ook de bijen moeten van goeden huize zijn. Uiteraard moeten ze gezond en sterk zijn, maar handelbaarheid en zachtaardigheid zijn zeker ook een must. Met steekduivels kan je geen enkele kant op.

Kast goed, bijen goed, nu nog een goede methode. Maar wat is een goede methode? In mijn 30-jarige loopbaan als imker heb ik al heel wat uitgeprobeerd en meer en meer ben ik tot de conclusie gekomen dat een goede methode op de eerste plaats duidelijk en eenvoudig moet zijn. Imkeren is op zichzelf al complex genoeg, maak het dan niet moeilijker dan het is. Onoverzichtelijke constructies en methoden zijn wellicht wel goed

voor de uitvinder zelf, maar je raakt ze aan niemand verkocht omdat ze vaak veel te gecompliceerd en te arbeidsintensief zijn.

Een goede methode moet ook bijenvriendelijk zijn en mag zeker de natuur van de bijen geen geweld aandoen. Dat lijkt me nogal vanzelfsprekend. Uiteindelijk moet een goede methode ook efficiënt zijn, erop gericht zijn om de zwerm drift in handen te houden, honing te oogsten en eventueel ook nieuwe koninginnen te telen.

Welke methode je ook gebruikt en hoe je er ook van overtuigd bent dat je op de juiste weg bent, toch moet je openstaan voor andere visies. Geen enkele methode is perfect en ongetwijfeld gaan wij over 100 jaar helemaal anders imkeren: de inzichten en de omstandigheden zullen grondig gewijzigd zijn. Met spanning kijken wij ernaar uit.

Bijenziekten

Onlangs ontmoette ik iemand die een bijencursus gevolgd had met de bedoeling om bijen te houden. Hij droomde er al jaren van. In de cursus werd heel veel theorie verkocht en werd er uitvoerig uitgeweid over bijenziekten en ander onheil. Toen de kandidaat-imker hoorde welke rampen hem allemaal boven het hoofd hingen, heeft hij maar wijselijk het besluit genomen om het avontuur niet te wagen. Zijn bijenplannen heeft hij opgeborgen en hij is kippen gaan houden. Die krijgen geen vuilbroed, geen acariose, geen nosema, geen varroa, geen verdwynziekte. Alleen kippenluizen, maar die zijn met een simpel spraybusje gemakkelijk in te tomen.

Is het wel nodig dat we steeds maar opnieuw de beginnende imkers overstelpen met alle mogelijke bijenziekten en kwalen die op de aardbol ooit bestaan hebben of zullen bestaan? Moeten we het urenlang hebben over de kleine bijenkastkever die nog niet eens in ons land aanwezig is? Wat hebben de kandidaat-imkers

hieraan? Een cursus is toch geen afschrikingsstrategie?

Moeten we dan al die ziekten doodzwijgen? Helemaal niet. Iedere imker moet weten dat ze bestaan en er een basiskennis van hebben. Meer niet. Natuurlijk moet de aankomende imker gewapend zijn tegen de varroa, hij zal er immers van meet af aan mee geconfronteerd worden. In een later stadium zal hij genoeg de gelegenheid krijgen om zich in alle mogelijke broed- en andere ziekten te verdiepen.

We moeten veeleer een positieve boodschap brengen. De boodschap dat alle levende wezens nu eenmaal af te rekenen hebben met belagers en ziekten en dat ook de bij daar niet aan ontsnapt. De bij heeft al miljoenen jaren overleefd en wij zijn ervan overtuigd dat zij nog miljoenen jaren zal overleven. Trouwens, een goede imker kan veel ziekten voorkomen door zich aan enkele vuistregels te houden:

- Sterke volken met een goede koningin zijn weerbare en gezonde volken.
- Het aantal volken op een stand moet in overeenstemming zijn met het drachtaanbod, er moet vooral voldoende stuifmeel voorhanden zijn.
- De volken moeten steeds een voedselvoorraad hebben, een goede inwintering is van primordiaal belang.
- Bestendige raatvernieuwing werkt zeer hygiënisch.

Een goede imker werkt hygiënisch en net, reinigt alle materialen en ontsmet ze door ze bijvoorbeeld af te vlammen.

De kans dat je al die kwalen en ziekten over je hoofd krijgt, is immers niet zo groot. In mijn lange loopbaan als imker heb ik, varroa buiten beschouwing gelaten, eigenlijk nog nooit echt te doen gehad met al die ziekte toestanden. Tijdens mijn eerste jaren had ik wel eens af te rekenen met kalkbroed en nosema zal ook wel eens onopgemerkt de kop opgestoken hebben. Maar intussen hebben we onze les geleerd. Natuurlijk mag ik

nu niet te hoog van de toren blazen, misschien slaat deze winter de mysterieuze verdwijnziekte toe en dan zal ik zeker een paar toontjes lager zingen.

Rijk Vlaanderen

Misschien wist je het niet, maar in het piepkleine Vlaanderen zijn we vier imkersverenigingen rijk:

- het Federaal Imkersverbond (FIV);
- de Vlaams-Nederlandse Imkersfederatie (VNIF);
- de Algemene Vlaamse Imkersvereniging (AVI);
- de Koninklijke Vlaamse Imkersbond (Kon.VIB).

Vier verenigingen voor 5000 imkers of zoiets. De ene federatie zal wel meer leden tellen dan de andere. Maar daar gaat het niet over. We weten allemaal dat de vooruitzichten niet zo denderend zijn. Het tellen van de leden gaat elk jaar een beetje vlugger en deze die moeten tellen, worden met de dag een beetje kaler of grijzer, weldra kunnen ze het telraam niet meer hanteren en glipt het ongenadig uit hun handen.

Vier bijenteeltfederaties. De gewone imker begrijpt het niet goed, maar hij trekt er zich ook geen bijenpoot van aan. De gewone imker is toevallig lid van de Kon. VIB omdat de plaatselijke bond toevallig aangesloten is bij de Kon. VIB en daarmee houdt het op.

Elke federatie heeft ook haar eigen maandblad en vaak verschijnen er dezelfde artikels van dezelfde auteur, het ene in kleur en het andere in

zwart-wit. Rijk Vlaanderen.

Zouden de imkers niet beter gediend zijn met één maandblad? Zouden we niet beter aan tafel gaan zitten en ernstige fusieplannen doorvoeren? Of is het water veel te diep? Liggen er te veel oude koeien in de sloot? Ieder zal wel zijn redenen en motivatie hebben om zijn eigen gereide weg te gaan. Maar hoe lang nog? Is het niet meer dan tijd om de al te agressieve wachtbijen op pensioen te stellen, om alle vreemde nestgeuren op te ruimen en te kijken naar de toekomst? Wellicht zijn het alleen maar visionaire bevestigingen van mij en blijft alles bij het oude totdat de hele bijenstal instort.

En van bijenstallen gesproken, zouden we niet eens in eigen bijenstal kijken en het verenigingsleven van de Kon.VIB onder de loep nemen? Hoe staat het met jouw plaatselijke bond? Is het nog een levendig bijenvolk of zit de verdwijnziekte erin? Misschien kun je op vergaderingen en bijeenkomsten de aanwezige imkers op een paar stoelen zetten, samen een goede pint drinken en een kaartje leggen. Dat kan allemaal gezellig lijken, maar het geeft geen enkel perspectief op de toekomst. En dan maar jammeren dat er geen jonge bijenboeren komen. Zou jij als jonge imker aansluiten bij dergelijk rusthuis voor oude darren? Wordt het niet meer dan tijd dat de hogere structuren eens initiatieven op dat vlak nemen? Veel energie vraagt dat niet, alleen wat creativiteit en visie. Of blijft iedereen rustig in

zijn celletje en gebeurt er helemaal niets? Afwachten dus totdat het broedrot toeslaat en we helemaal opnieuw kunnen beginnen met nieuwe structuren, verse waswafels en jonge volken.

Afscheid

Het jaar is voorbij. Dit is mijn laatste maandpraatje. Toen ik er bij de aanvang van het jaar aan begon, leek de opdracht lang en eindeloos. En toch is het vlug voorbijgegaan. Iedere maand vroeg ik me af: wat ga ik nu uit mijn korf schudden? Ik heb geprobeerd mijn bespiegelingen en verzinsels in begrijpelijke en leesbare taal uit te leggen. Vaak was dat uren denk- en schrijfwerk, maar ik deed het met veel enthousiasme en wellicht ook wel met een beetje overmoed. Wat het ook zij, hopelijk heb je er wat aan gehad en blijft er toch iets in je herinnering over al is het maar een glimlach.

Volgend jaar komt er iemand uit een andere provincie aan de beurt, met wellicht een ander verhaal, andere bijen en andere methoden. We wensen hem veel geluk.

21 maart 2009
Informatiecentrum Bijenteelt
Krijgslaan 281, S33
Gent

Studiedag
BUCKFASTBELANGEN VERENIGD
Regio Vlaanderen

- 10 u. 'Selectie in al haar facetten'
door Jos Guth

- 17 u. Einde

Inkom gratis
Opgepast de eerst aangekondigde datum is gewijzigd!

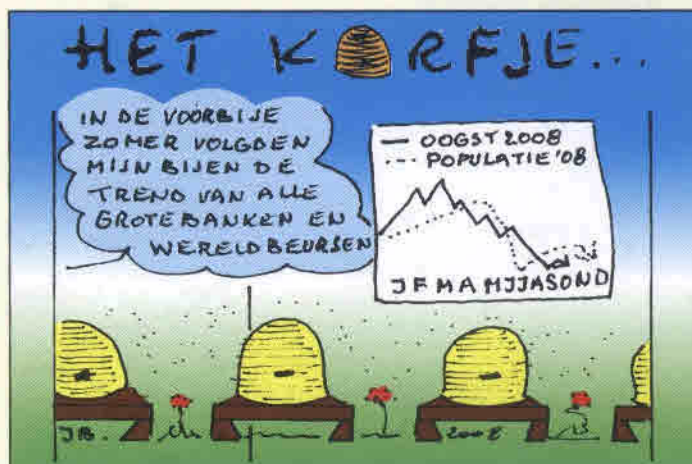
IMKERHUIS "DE WILGENTUIN"

HEEREMANS NORBERT
RESSCHEBEKE 12
9320 EREMBODEGEM-AALST
TEL. 053-66.76.52

Openingsuren: woensdag tot vrijdag van 10 tot 20 u.
(nov-dec-jan-feb) gesloten om 18 u.)
zaterdag van 10 tot 18 u.
gesloten op zondag, maandag en dinsdag

ALLE BIJENMATERIALEN

specialiteit: ramen in alle gekende maten
jonge koninginnen uit eigen stam geselecteerd
vier imkersgeneraties: levering is mogelijk vanaf half juni
e i g e n w e r k p l a a t s

"Het Korfje" door Jos. S. Beyers

ANAFYLAXIE: UITZONDERLIJK ?

Alois Schotanus

In ons Maandblad van november 2008, op pp. 10-11 vertelt Andreas Heertsch in geuren en kleuren hoe hij in het ziekenhuis belandde ingevolge een anafylactische shock. Ongetwijfeld heeft hij in dat relaas een uitzonderlijke situatie geschetst. Het voorval ligt al een tijdje achter ons en na een desensibilisatiekuur, is hij weer enthousiast met zijn bijen aan de slag.

Toch komen **extreme allergische reacties** op bijensteken meer voor dan we graag toegeven. En ook bij imkers die al jaren met bijen omgaan. Nochtans wordt vrij algemeen verondersteld dat precies wij, imkers, gevrijwaard zouden zijn van dergelijke voorvallen.

Is dat ook zo?

Buitenstaanders menen bovendien dat wij **advies en assistentie** kunnen verlenen, wanneer hen zoiets zou overkomen.

Kunnen wij dat inderdaad?

Ernstige situatie

De term : **anafylactische shock**, of **anafylaxie** verwijst naar een zeer ernstige toestand van iemand, die blootgesteld werd aan een vreemde stof, waartegen zijn immuunsysteem bovenmatig reageert. Deze vijandige stoffen noemen we **antigenen** en het **bijengif** is er zo één. Wanneer nu die invasie van antigenen, zich onverwacht, erg snel of omvangrijk voordoet, dan moet ons ingebouwd afweersysteem - ons immuunsysteem - tijdelijk het onderspit delven en worden wij dus 'ziek', en dat soms in ernstige mate.

Ons immuunsysteem

Hoe werkt zo'n immuunsysteem nu? In grote, vereenvoudigde trekken komt het hierop neer:

wanneer een vreemde stof in ons lichaam binnendringt, bv. **het gif van bijen- of wespensteken**, zijn er in onze huid een stel speciale cellen die vlug reageren door **histamines** en **seratonine** vrij te laten, die de indringende vreemde stof 'binden' of neutraliseren.

De bloedvaten rond de plaats van de steek, reageren op de vrijgekomen histamines door sterk te gaan uitzetten, waardoor de bloedtoevoer naar deze plaats verhoogd wordt. Dat geeft de plaatselijk gezwollen, rode plek van de bijensteek. Als het daar bij blijft, is er niets aan de hand. Na enkele dagen zal de zwelling verdwenen zijn en is de pijnlijke prik vergeten.

... de plaatselijk gezwollen, rode plek

Maar bij sommige personen worden er teveel bloedverwijdende histamines geproduceerd.

Als gevolg daarvan ondergaan de bloedvaten een zeer grote verwijding over een veel groter deel van het lichaam. Dit veroorzaakt op zijn beurt een sterke daling van de bloeddruk, wat zich laat gevoelen in alle organen en lichaamsdelen en in het bijzonder dan in de hersenen, die hierdoor in hun werking zwaar kunnen gestoord worden. Dat is dan een **anafylactische shock**.

De symptomen

De symptomen van **anafylaxie** kunnen gaan van een licht gevoel van **onpasselijkheid** en duizeligheid, tot een staat van volledige **bewusteloosheid**. De uiterlijke tekenen kunnen slechts langzaam merkbaar, vertraagd of uitgesteld worden, of ze kunnen onmiddellijk en in alle hevigheid optreden. Maar altijd is er bij het slachtoffer meer aan de hand dan de gebruikelijke plaatselijke lichte zwelling, roodheid en brandende jeuk na een bijensteek.

Het is dus zaak om aandachtig alle uitingen van lichamelijk ongemak bij het slachtoffer van een bijensteek op te volgen, om - zo nodig - onmiddellijk de hulp van de dokter in te roepen.

Er bestaat niet zoiets als een vast rooster om **anafylaxie** te diagnosticeren. Elk individu zal anders reageren, al naargelang zijn persoonlijke constitutie en zijn gevoeligheid. Het aantal steken dat tot **anafylaxie** kan aanleiding geven, ligt evenmin vast. Sommige personen hebben aan één prik genoeg, om onderuit te gaan, anderen kunnen tientallen steken zonder veel hinder verwerken.

MOGELIJKE SIGNALLEN

die naar **anafylaxie** kunnen verwijzen:

- **rode vlekken en jeuk over het lichaam, op andere plaatsen dan de plek waar de bij gestoken heeft;**
- **gezwollen oogleden, opgezwollen aangezicht,**
- **dikke tong, geprikkelde huid, gevoel van gezwollen keel, moeilijk slikken**
- **rood tot purperrood oplopen**

van het aangezicht, maar ook uitermate bleekheid;

- *koud zweet op het voorhoofd en in de handpalmen, koude rillingen;*
- *misselijkheid, braakneigingen, buikkrampen, plotse ontlasting van urine of feces;*
- *beklemmend gevoel in de borststreek; angstgevoelens, paniekerige reacties, moeilijke ademhaling, ademnood;*
- *hoge en/of onregelmatige polsslag, nauwelijks voelbare polsslag;*
- *bewusteloosheid.*

EHBO-maatregelen

In afwachting van medische assistentie, kan men de patiënt neerleggen - in de schaduw! - met de benen hoger dan het hoofd, om de bloedtoevoer naar het hart en de hersenen te bevorderen. Knellende kledingstukken losmaken om de ademhaling te vergemakkelijken. Een adrenaline- of hydrocortisone-injectie kan levensreddend zijn. Imkers die van zichzelf weten dat ze het risico lopen op een anafylactische shock, zouden dergelijke injecties bij zich kunnen dragen, wanneer ze aan de bijen gaan werken. In geval van nood kan men dan zichzelf een injectie met adrenaline toedienen d.m.v. een handige injectiepen.

Let op! De EpiPen blijft maar een EHBO-maatregel, het is dus geen geneesmiddel. D.w.z. dat men toch nog **naar de dokter moet - en wel meteen** - voor verdere behandeling. Eén shot adrenaline heft ook de overgevoeligheid niet op. Daartoe is een langdurige kuur onder medisch toezicht noodzakelijk.

Het is evenmin een wondermiddel! Zoals voor elk medicament, zijn er aan het gebruik ook beperkingen verbonden. Wanneer het slachtoffer bijv. een hartpatiënt is, kan men beter het oordeel van de dokter afwachten.

De EpiPen heeft ook maar een beperkte houdbaarheid. Dus eerst de

vervaldatum controleren vooraleer aan te wenden. Deze injectiepen is enkel op doktersvoorschrift verkrijgbaar.

Wanneer de patiënt het bewustzijn dreigt te verliezen, of duidelijk in ademnood verkeert, is het beter hem onmiddellijk naar het ziekenhuis te voeren, of de 100-hulpdiensten op te bellen. Een medisch urgentieteam heeft de geschikte apparatuur aan boord om - zo nodig - onmiddellijk met de reanimatie te beginnen. Belangrijk is natuurlijk ook om aan het ambulanceteam precieze informatie door te spelen over het ongeval dat de patiënt overkomen is.

Voorkomen is beter

Maar het moet niet altijd zo'n vaart lopen. Niet elke stekelige confrontatie met bijen moeten uitdraaien op anafylaxie, zoals bij imker Andreas Heertsch. Gelukkig maar! Soms echter kan een minder levensbedreigende reactie toch nog heel ernstige, bijzonder onaangename of gewoon vervelende gevolgen hebben. Denk maar aan het incident met de imker en de rolstoelpatiënt in Woumen. (1) Of aan de heisa n.a.v. een demonstratie met bijen in Breda, waarbij zoveel commotie ontstond onder de toeschouwers, dat er de politie werd bijgeroepen. Zes personen werden naar het ziekenhuis afgevoerd. (2) Het voorval haalde zelfs de imkerspers in Amerika.

In elke georganiseerde groep van mensen die een actieve hobby uitoefenen, of een bepaalde sport, of een andere vorm van actieve recreatie, wordt aandacht besteed aan voorkoming van ongevallen en worden elementaire EHBO-principes bijgebracht.

De beoefenaars moeten aangepaste, beschermende kledingstukken dragen, of zij moeten voorgeschreven gedragsregels volgen, of zij moeten een dokterscontrole ondergaan. En

meestal gaat het om een combinatie van deze maatregelen.

Waarom zou aan men aan de kandidaat-imkers niet vragen of zij een allergisch verleden hebben? Of zij bij één of andere insectenbeet of -steek hevige reacties ondervonden? Dat hoeft nog niet te betekenen dat de geïnteresseerden moeten afzien van de voorgenomen bijenhouderij, als ze in dat geval verkeren. Het betekent wél dat ze het advies moeten krijgen zich goed te beschermen met de daartoe geëigende kledij.

Ervaren imkers demonstreren voor beginners die vol zelfvertrouwen toekijken, omdat ze zich beschermd weten door de gepaste kledij.

(foto: Roel Reubens)

De nieuwelingen mogen zich niet laten imponeren door de beunhazen die laten uitschijnen - en het soms ook uitdrukkelijk zeggen - dat kapruin en handschoenen lachwekkende ballast zijn bij het werken aan de bijen. De voortdurend aangehaalde allusie op 'marsmannekens', voor beginnende imkers in hun pak en sluier, getuigt m.i. vooral van grove zelfoverschatting van de opschepper.

Pijnlijk misverstand

Het is een breed verspreid misverstand dat een geroutineerd imker, die in de loop der jaren al honderden keren werd gestoken, geen anafylactische shock meer kan oplopen, of geen zware allergische reacties kan ondervinden. Niets is minder waar! (3-4-5) In sommige gevallen kan het menselijk lichaam een hoog niveau van bijengif verwerken, zonder ernstige reacties.

Maar dat niveau is hoe dan ook begrensd. We weten alleen niet waar die grens precies ligt en wanneer de limiet van die absorptiecapaciteit bereikt is. Wél weten we, dat ons immuunsysteem met het toenemen van de jaren verzwakt. Hoe ouder we worden, hoe minder weerstand ons lichaam kan organiseren.

Laten we eens nadenken over één en ander, wanneer we in de bijen gaan werken met een schare belangstellende, maar onwetende en mogelijk overgevoelige personen om ons heen.

Bronnen:

1- Zie : *Maandblad van de Vlaamse Imkerbond* – juli/aug. 2003 p.172

2 – Zie: *Bijen - Maandblad voor Imkers* – nov. 2005 p. 304 e.v.

Zie: *Bee Culture* – nov. 2005 p.59

3- In het *American Bee Journal* – dec. 2005 p. 971 e.v. het verhaal van de Texaanse huisarts Birdie, die

een anafylactische shock opliep, alhoewel zij van jongs af bijen hield en voordien ook al tientallen keren gestoken werd zonder noemenswaardige gevolgen.

4- In *Bee Culture* – okt. 2005 p. 21 e.v. vertelt **Carl W. Sypolt**, 69 jaar oud en 50 jaar imker, hoe hij bewusteloos werd aangetroffen op zijn bijenstand door zijn kleindochter. Hij werd naar het ziekenhuis gevoerd in de veronderstelling dat hij een hartinfarct of en beroerte had opgelopen. Het bleek echter om een anafylactische shock te gaan, veroorzaakt door één bijensteek.

5- Op een zomeravond in 2007 werd ikzelf met zware allergische reacties naar de Spoed van het ziekenhuis gevoerd. In de vroege namiddag had ik enkele bijensteken in de voet opgelopen bij het afstoten van een bezet raam. Op dat ogenblik zelf, had ik daarvan geen hinder ondervonden. Pas vier uur later traden de symptomen van

een anafylaxie op. Ik ben 74 jaar en houd al 38 jaar bijen. Voordien had ik nog nooit noemenswaardige hinder ondervonden van bijensteken. Het voorval werd door de imkers-tam-tam doorgeseind in het regionaal imkersmilieu. Tot mijn grote verwondering bleek uit de losgekomen reacties dat drie confraters uit de regio al eens in een vergelijkbare situatie waren verzeild geraakt. Alle drie waren ze 'gechevronneerde bieboeren', met jaren ervaring. – A.S.

Met dank aan:

- Dr. Med. Em. Stefaan. De Schepper
- Dr. Sc. Nico Peire - Univ.Gent
- Mevr. Audrey Chabrier, www.aspivenin.com
aspilabo@wanadoo.fr
- Dhr. F. Timmermans - Nederlands Anafylaxis Netwerk die ons de toelating gaf om de EpiPen-illustraties te publiceren www.anafylaxis.net/index1.htm
- Roel Reubens

EpiPen

De adrenaline auto-injector

- -voor volwassenen: 0,03 mg (gele wikkel)
- -voor kinderen: 0,015 mg (witte wikkel)
- gebruiksklaar : klein en compact; handig mee te nemen; de juiste eerste hulp.
- gebruiksvriendelijk: eenvoudig; instructies staan vermeld; snelle toediening.
- gebruiksveilig; de juiste dosis;
- met beveiligingsdop;
- steriele naald.

GEBRUIKSAANWIJZINGEN:

Verwijder de grijze beveiligingsknop. Houd de pen met de zwarte

dop loodrecht op ca 10 cm van de zijkant van het bovenbeen. Kleding moet niet verwijderd worden.

Plant de EpiPen met een zwaai loodrecht en stevig tegen het bovenbeen.

Het injectiesysteem treedt in werking, hoorbaar aan een 'flop'. Tel tot 20 en trek terug.

DE EpiPen-TRAINER:

Zie foto hiernaast - midden onder! Module om het gebruik van de auto-injector (zonder adrenaline en zonder naald) in te oefenen

BOEKBESPREKING

Alois Schotanus

BIJEN HOUDEN in de 21ste eeuw

Handleiding voor bijenteelt

Dirk Desmadryl

De auteur van dit werk is zeker geen onbekende voor onze lezers.

In 2008 verzorgde hij *'Het Maandpraatje'*, de vaste rubriek die specifiek afgestemd is op de verrichtingen doorheen het lopende bijenjaar. Daar vind je ook zijn foto. Hij is bepaald niet aan zijn proefstuk toe: ook in 1993 deed hij dat al een heel jaar lang.

Van zijn hand zijn eveneens de geïnspireerde commentaren op de keerzijde van elk blad van de *'Verjaardagskalender'* die door de Vlaamse Imkersbond werd uitgegeven in 2007. Tussendoor publiceerde hij boeiende bijdragen over één of ander aspect van de bijenteelt of ironische cursiefjes, bekend als: *'Hete Pootjes'*. Dat alles maakt hem tot één van de steunpilaren van *'Het Maandblad van de Vlaamse Imkersbond'*.

Straks imkert hij al dertig jaar met een dozijn bijenvolken: hij weet dus wel degelijk waarover hij praat. Zijn aandacht gaat op de eerste plaats naar 'het ambacht' van het bijenhouden. Maar hij weet ook heel precies aan welke informatie behoefte bestaat bij de doorsnee-imker. Dat inzicht heeft hij verworven als secretaris van een bloeiende imkersvereniging in de Westhoek.

In een vorig leven was hij directeur van een school voor Buitengewoon Onderwijs. Als geen ander moet hij op de hoogte zijn van hoe een les of een voordracht moet opgebouwd en gegeven worden, gepikt en gemazeld als hij is in de didactiek en de pedagogie. Niet verwonderlijk dus dat hij vaak

gevraagd wordt als spreker op imkerbijeenkomsten en als les- en voordrachtgever bij cursussen voor beginnende en gevorderde imkers.

Wanneer iemand met deze achtergronden plaatsneemt aan het toetsenbord van zijn PC, is dat met de bedoeling om zijn inzichten en ervaringen te delen met anderen. En dat doet de auteur in ruime mate in deze *'Handleiding voor bijenteelt'*. Verdeeld over elf hoofdstukken worden alle aspecten van het bijenhouden gedetailleerd behandeld. Het is onbegonnen werk om op deze beperkte ruimte, een overzicht te geven van de onderwerpen: de inhoudstafel beslaat liefst vijf bladzijden, het register met de trefwoorden en een verklarende woordenlijst niet inbegrepen. Desmadryl hanteert een heldere, sobere taal, bevattelijk dus ook voor de beginnende imker. De uiteenzettingen worden verlucht met talrijke tekeningen en zwart/wit illustraties. Knepen en kneepjes van doorwinterde bieboeren, die zoiets meestal voor zichzelf plegen te houden, worden hier kwistig tussen de ernstige teksten gestrooid.

'BIJEN HOUDEN in de 21ste eeuw' is opgebouwd als, en heeft het uitzicht van een goed gestructureerde cursus. Het royale A4-formaat en de soepele omslag bevorderen de manipulatie, en het grote lettertype verhoogt de leesbaarheid. Dit werk is gedacht en uitgevoerd voor praktisch gebruik: als goedgeordende synthese en aanvullende toelichting na een voordracht of een les, als rijke informatiebron over hoe het nu eigenlijk moet bij het hand- en spanwerk van het bijenhouden, als naslagwerk voor verdere uitdieping van opgedane kennis.

Dirk Desmadryl heeft met deze uitgave alvast een grote bekommernis weggenomen van vele imkers: de zorg namelijk om de alom verkondigde wijsheden m.b.t. het bijenhouden, geordend terug te vinden in een bevattelijk en samenhangend geheel. Niet verwonderlijk dus dat de eerste oplage na vier maanden reeds uitgeput was; de tweede druk werd zopas uitgebracht.

Info:

BIJEN HOUDEN in de 21ste eeuw

Handleiding voor bijenteelt

Dirk Desmadryl

A4 formaat - 132 pag. - talrijke z/w ill.

Te verkrijgen bij de auteur, Westouterstraat 84, 8970 Poperinge

Tel: 057-33.48.65, email: dirkdesmadryl@telenet.be

15 euro + 3 euro verzendkosten op rekening: **467-3139401-83**

11 JULI: DE HEILIGE OLGA VAN OEKRAÏNE

Paul Adriaensen

Ook Helena, Helga of Ohla genoemd.

Olga werd waarschijnlijk geboren in 890 te Pskov. Rond 903 huwde zij met Igor, grootvorst van Kiew en schoonzoon van Oleg. Deze was de heer en meester van de vaarroute over de Dnjepr, die van groot belang was voor het handelsverkeer tussen Byzantium en het Skandinavië van de Vikings.

Oleg trok tweemaal, maar zonder succes, ten strijde tegen het Byzantijnse rijk (941 en 944) en hij voltooide de onderwerping van de Slavische stammen aan de Dnjepr. Ook schoonzoon Igor en diens zoon Swjatoslaw zetten Olegs expansiepolitiek voort. Expedities om belastingen te innen ontvaardden vaak in een echte veldtocht. Vorst Igor sneuvelde in 945 tijdens een dergelijke expeditie tegen de Drewljaenen, die in opstand waren gekomen tegen Kiew omwille van de buitensporige belastingen.

Omdat haar zoon Swjatoslaw nog minderjarig was, werd Olga regentes van de grootvorstendom Kiew. Ze regeerde als alleenheerseres en bracht de moordenaars van haar man en honderden van hun volgelingen

om. In 964, zeventig jaar oud, liet zij het bestuur over aan haar zoon Swjatoslaw. Zij bekeerde zich tot het christendom en maakte een reis naar Byzantium, waar ze gedoopt werd en de naam Helena aannam. Ze probeerde om het christendom te introduceren in Oekraïne en ze vroeg aan keizer Otto I om een bisschop en enkele priesters naar Kiew te zenden.

Zelf slaagde ze er niet in om haar zoon te bekeren, maar haar kleinzoon Wladimirus Magnus slaagde er toch in het christendom in Rusland in te voeren. Ze stierf, 90 jaar oud, in Kiew. De Russisch-Orthodoxe kerk riep prinses Olga van Kiew uit als eerste heilige van de Russische Orthodoxe kerk en viert haar feest elk jaar op 11 juli.

Olga's wraak voor Igors dood wordt in de oorspronkelijke Russische kronieken gruwelijk beschreven als volgt: 'Na de dood van Igor besloten de Drewljaenen Olga gevangen te nemen en haar als oorlogsbuit aan hun prins Mal te geven als bruid. Ze stuurden twintig van hun mannen met een boot naar Olga in Kiew. Zij gaf hen een gracieuze verwelcoming en ontbood hen in haar burcht. Hierna vroeg Olga aan haar gasten om in hun boot te overnachten, zodat zij in rust en vrede hun huwelijksaanbod kon overwegen. "Maar ik wens jullie morgen te eren in de aanwezigheid van mijn mensen", voegde ze daaraan toe. Maar de charmante gastvrouw rustte absoluut niet. In plaats daarvan beval ze een diepe gracht uit te graven voor de burcht. Zo werden de boodschappers levend begraven in hun schip. De leden van een tweede delegatie, die bestond uit de voornaamste leden van de Drewljaenen, werden gedood in een oververhit stoombad.

Tenslotte zond Olga zelf een boodschapper naar de Drewljaenen met de boodschap: "Ik kom nu naar jullie, brouw grote hoeveelheden mede of honingwijn en -bier in de stad waar jullie mijn man doodden, zodat ik kan wenen op zijn graf en een begrafenisfeest voor hem kan houden". Olga nam een kleine escorte mee en wandelde naar Igors graf. Daar bewoende ze hem en beval haar volgelingen een grote heuvel op te richten. Ze gaf dan toelating om het feest te beginnen. De Drewljaenen zaten neer om mede te drinken en Olga en haar volgelingen wachtten geduldig totdat de Drewljaenen dronken waren. Olga beval daarna haar volgelingen om prins Mal en de Drewljaenen af te slachten. Ze doodden ongeveer 5000 mannen en Olga waadde zelf dwars door het veld waar het bloedbad plaatsgevonden had. Tenslotte vond ze dat haar man voldoende gewroken was en ze keerde terug naar Kiew. De Drewljaenen betaalden daarna elke belasting die Olga hen oplegde.

Bronnen :

* Butler Alban, vert. le Chanoine M - *Vies des pères, martyrs et autres principaux saints, ...* - Brussel 1854, deel I, blz.227- 228.

* Gould, J.L. and C.G. Gould - *The Honey Bee. Scientific American Library, New York* - New York 1988, blz.2-3.

* Stadler Joh. Evang. en Ginal J.N. - *Vollständiges Heiligen-Lexicon oder Lebensgeschichten aller Heiligen, Seligen ...* - Augsburg 1858/1975, deel IV M-P, blz.619.

DE LEGENDE VAN DE AYA SOPHIA EN DE BIJENKORF

Alois Schotanus

Turkije is als vakantiebestemming erg in trek. Ook bij sommige imkers, die er op zoek gaan naar de *Apis mellifera anatoliaca*, een bijenras dat door Broeder Adam in de buckfastlinies werd ingekruist.

Een bezoek aan één van de grootste steden van het land – Istanbul – is beslist de moeite waard.

Deze stad aan de Bosporus is een smeltkroes van Oosterse en Westerse culturen. Dat weerspiegelt zich al in de verschillende namen waaronder de stad in de loop der eeuwen bekendheid verwierf. De huidige benaming, **Istanbul**, dateert nog maar uit de vijftiende eeuw, toen de stad in handen viel van de Turken. Tot in 330, was het een Griekse stad die **Byzantium** heette, om nadien, tijdens de Romeinse overheersing, **Constantinopel** te

worden genoemd.

Het merkwaardigste gebouw van de stad is ongetwijfeld de **Aya Sophia**, de basiliek die toegewijd werd aan de 'Heilige Wijsheid', nu omgevormd tot een schitterend museum.

Zo ziet de Aya Sofia er thans uit

Al even merkwaardig als het interieur van de basiliek, is de bijenlegende die aan de basis zou liggen van haar indrukwekkende architectuur. Maar daarover zo dadelijk meer.

De 'Heilige Wijsheid' was oorspronkelijk een kerk in Romeinse

basilicastijl uit de vierde eeuw. Nadat het gebouw tot twee keer in de vlammen was opgegaan, liet keizer Justinianus omstreeks 537 de kerk heropbouwen in de huidige majestueuze stijl. Gedurende meer dan 900 jaar zou deze basiliek het Grieks-Orthodox monument bij uitstek blijven.

Deze keizer Justinianus was niet de eerste de beste. Nadat het West-Romeinse Rijk door de barbaren ten val was gebracht in 463, trachtte hij de verloren gebieden terug te heroveren. Voor een groot deel slaagde hij daar ook in. Zijn rijk omvatte op een bepaald ogenblik alle gebieden rond de Middellandse Zee. Dat geeft dan ook de verklaring waarom de afbeelding van de keizer en zijn hofhouding terug te vinden is in de basiliek van Ravenna in Noord-Italië.

Hij liet de oude Romeinse wetten codificeren in wat men sindsdien de 'Codex Justinianus' is gaan noemen. Daarin wordt o.m. gestipuleerd aan wie de zwerm bijen toebehoort, die ergens is neergestreken. Ook het volgrecht van de imker, die zijn bijenzwerm achterna gaat op de gronden van vreemde eigenaars, is daarin vastgelegd. Deze rechtsprincipes gelden tot op vandaag de dag.

IMKER HERMAN TORFS

**Groothandel in Belgische honingsoorten, gegarandeerd van eigen bijen:
koolzaad- en zomerhoning**

**Bijenvolken te huur voor kappen en serres
Tel. 016-56.87.64 of 0497-19.99.60**

Keizer Justinianus, omringd door zijn kerkelijke en wereldlijke hoogwaardigheidsbekleders. (Detail uit een mozaïek in de basiliek van Ravenna)

Na een erg bewogen geschiedenis van burgeroorlogen, paleisrevoluties en invallen van andere volken, werd het Byzantijnse Rijk onder de voet gelopen door de Turken. In 1453 werd de stad ingenomen door Sultan Mehemed II. Hij liet de kerk omvormen tot een moskee en bouwde er de vier minaretten omheen, die aan de basiliek haar hedendaags uitzicht geven. (Zie hoger)

In 1935 maakte Kemal Mustafa

Atatürk – de stichter van het moderne Turkije – er een openbaar museum van. In 1985 werd het gebouw geklasseerd als behorend tot het werelderfgoed.

Sporen van zowel de Byzantijnse als van de Islamcultuur zijn in de Aya Sofia overal aanwezig.

Omtrent het plan en het uitzicht van de Aya Sophia vertelt een legende het volgende:

Keizer Justinianus was niet alleen de opperste wereldlijke gezagsdrager in zijn rijk, hij beschouwde zich ook als het hoofd van de Kerk.

Op een dag tijdens de eucharistieviering, liet keizer Justinianus de hostie op de grond vallen.

Nog voor hij de hostie weer kon oprapen, werd ze door enkele bijen opgepikt en naar buiten gevlogen.

De keizer zond zijn koeriers doorheen zijn reusachtig rijk om aan alle imkers de boodschap te brengen dat ze moesten uitkijken naar het Heilig

Brood in hun korven. Na een korte tijd reeds, daagde een imker op met een bijenkorf met een ongewone vorm voor die tijd, met daarin de weggevoerde hostie.

Justinianus besloot daarop dat de nieuw te bouwen kerk – de Aya Sophia – het grondplan en het uitzicht zou hebben van die bijzondere bijenkorf, of beter nog: dat van één grote korf met een aantal kleinere er omheen. En zo geschiedde.

Zo ongeveer, zag de Aya Sofia eruit, voor ze tot moskee werd omgevormd

Nu ja, met wat goede wil en enige fantasie ... zou je de bijenkorven in de architectuur kunnen herkennen, niet?

Bronnen:

Informatie en illustraties vrij van copyrights, gedownload van tal van sites op het internet onder de zoekterm: Aya Sophia – Hagia Sophia

Imkerreis naar Lauterbach van 26/07/2009 tot en met 01/08/2009

Met bezoeken aan plaatselijke imkers, een ontmoeting met een beroepsimker en een bezoek aan het Bijeninstituut van Kirchhain. Het programma is zodanig opgesteld dat niet enkel de imkers maar ook de partners plezier zullen beleven aan de reis.

De prijs op basis van volpension is 420 euro voor een tweepersoons- en 480 euro voor een eenpersoonkamer.

Voor verdere inlichtingen en volledig programma:

Karel Bruynseels, tel. 014-26.00.39
ofwel e-mail: huybrechts.w@skynet.be

Imkersdepot

nectar

imkermaterialen
en honingproducten

open op dinsdag, vrijdag en zaterdag
van 9u30 tot 12u en van 13u tot 18u
en op afspraak.

Chris Heremans - Janseniusstraat 10 - 3000 Leuven - 016/228454

www.imkerijnectar.be

info.nectar@skynet.be

OP BEZOEK BIJ DE ELEKTRONISCHE IMKER MARC STRUYE

Dirk Desmadryl

Marc en Marleen

Het moet je maar overkomen: je bent een jonge viriele man, verliefd tot in je verste chromosomen en overmoedig ga je op vrijersvoeten. Toevallig of niet, op het erf waar Marc Struye zijn eerste liefdesstappen zet, staan bijenkasten en meteen is hij verkocht, zijn verliefdheid slaat over naar de bijen. Marc wordt imker en als geschenk krijgt hij er nog Marleen bij. Je moet maar geluk hebben in het leven.

Het jonge paar verlaat Poperinge en nestelt zich te Leffinge, in de open polders van Oostende, tussen de landerijen en weiden, waar de stilte en de rust heersen. In de loop van de jaren zetten Marc en Marleen er een hele nederzetting neer, waar het goed is om wonen met hun kinderen en de dagelijkse menselijke beslommeringen.

Nu, vele jaren later, zijn de kinderen het huis uit. Het grote geweld is geluwd, alles is wat stiller geworden. Maar Marc en Marleen lijden niet aan het legenestsyndroom. Vol dynamiek maken ze nieuwe toekomstplannen. Marc, docent elektronica aan de industriële hogeschool van Oostende, ging in oktober met prepensioen en hij zal zeker zijn dagen niet zitten aftellen met televisiekijken en idiote computerspelletjes. Er zijn nog de bijen, zijn elektronisch bedrijf 'Lowland Electronics', de tuin, de fiets en bovenal Marleen, spontaan

en actief, die hem in alles steunt en stimuleert.

Imker

Imkeren doe je niet alleen. Marc en Marleen zijn inderdaad een begenadigd imkerspaar. Samen houden ze er een 25 bijenvolken op na en ze doen dat met heel veel toewijding en stielkennis. Vol verwachtingen trekken we naar de bijenhal. Helaas, de bijen zijn niet thuis. We komen op het verkeerde tijdstip. Al de bijenkasten zijn op reis, een deel naar het koolzaad en een ander deel naar hun tweede bijenstand in Houthulst, een dorp enkele kilometers verder. Er moet immers nog wat gewerkt worden aan de nieuwe bijenhal en als je moet timmeren en kloppen, heb je best geen steeklustige toeschouwers in de buurt.

'Je moet zot zijn, om hier bijen te houden,' filosofeert Marc. We kijken rondom ons naar het desolate landschap: maïs, bieten, aardappelen, tarwe, koeien en nog eens maïs. En er is ook nog de alom tegenwoordige gure zeewind. Geen bijenparadijs. Je moet inderdaad een beetje zot zijn, gepassioneerd, gedreven, er alles voor over hebben om steeds maar je bijenvolken te verplaatsen en honderden kilometers ver te rijden.

Dat Marc een imker is die weet waarmee hij bezig is en niet zomaar zijn bijen achterna holt, kun je onmiddellijk horen en zien. Overtuigend vertelt hij over zijn bedrijfsmethode, al vele jaren lang past hij de beperkte broedruimte toe met zijn zelfgemaakte simplexkasten. Zorgvuldig waakt hij erover dat zijn bijen raszuivere carnica's zijn en blijven. Hij laat niets aan het

toeval over. Alsof het de gewoonste zaak van de wereld is, toont hij zijn labo waar al zijn apparaten en benodigdheden staan waarmee hij zijn eigen jonge koninginnen kunstmatig insemineert. Hiervoor is hij bij Henri Renson in de leer geweest en toen het de eerste maal niet wou lukken, is hij zelfs midden in de nacht naar Cheratte, nabij Luik, gereden om zijn leermeester de bevruchtingsdaad nog eens te laten voordoen.

Omlarven, kunstmatige inseminatie, koninginnenbrij oogsten, het is allemaal zo arbeidsintensief. Je vraagt je af hoe hij dat combineert met zijn druk beroepsleven en zijn bedrijf 'Lowland Electronics'. Marc kijkt in de richting van Marleen en zijn fonkelende oogjes getuigen van een perfect teamwork, gedragen en geïnspireerd door dezelfde passie en werklust.

Een verdienstelijke imker

Maar het kan niet allemaal honing en zonneschijn zijn. Vorig jaar sloeg de 'colony collapse disorder' (verdwinziekte) toe. Ze verloren in één klap drievierde van hun bijenkolonies. Een onopgelost raadsel. Ze verzorgen hun bijen tot in de puntjes, behandelen ze efficiënt tegen de varroa en winteren ze goed in. En precies hier slaat de ongrijpbare verdwinziekte toe. Dat moet wel eventjes slikken zijn. Maar

je bent imker of niet en één tegenslag kan je niet eronder krijgen. Stilaan zijn ze hun bijenstand terug aan het opbouwen en momenteel hebben ze al weer 13 productievolken. Dit jaar nog moeten ze op volle kruissnelheid geraken en het streefgetal van 25 volken bereiken.

Varroa

In de strijd tegen de varroa heeft Marc zijn eigen oxaalzuurverdamer met veiligheidstimer ontworpen. Het principe is heel eenvoudig, maar je moet maar op het idee komen en voldoende elektronische bagage hebben om het te realiseren. Aan de verdamer is een veiligheidstimer gekoppeld die alarmsignalen uitzendt wanneer het oxaalzuur aan het verdampen is en bijgevolg de imker erop attent maakt dat hij uit de buurt moet blijven. Als alles verdampt en voldoende afgekoeld is, gaat het alarm automatisch uit. De imker kan dan volledig veilig de volgende kast behandelen.

Marc zit niet stil. Momenteel ligt een thermobox op de ontwerptafel. Een toestel om via kastverwarming de varroa te bestrijden. Het is de bedoeling dat door thermische verwarming de varroamijten afsterven en de bijen er geen schade van lijden. Het blijft zeker nog een hypothese en vele experimenten zullen moeten aantonen of het voldoende werkt. Afwachten dus, maar wie niets onderneemt, zal zeker nooit op het uitvinderssalon staan

Provinciaal voorzitter West-Vlaamse Imkersbond

Velen onder ons hebben het nog meegemaakt: Marc is 15 jaar lang, van 1985 tot 1999, voorzitter van West-Vlaanderen geweest. Met grote inzet en intelligentie wist hij de Westvlaamse imkersbond te begeistere en op alle niveaus correct en accuraat te vertegenwoordigen. Voorzitter zijn van een provinciale imkersvereniging

is zeker geen vrijblijvende opdracht en je moet soms acteren in moeilijke omstandigheden: imkers hebben allemaal hun eigen nestgeur en ze voeren maar al te graag hun eigen kwispeldans uit, met geen enkele beroker of vernevelaar zijn ze te bedwingen. Het vraagt dan ook enorm veel energie en diplomatie om dat alles in goede banen te leiden. Gelukkig was Marleen er, die achter de schermen meer dan een handje toestak. Op de duur begonnen de vele eindeloze vergaderingen, de verre verplaatsingen en soms ook de ondankbare opdrachten te wegen. Uiteindelijk was het niet meer te verzoenen met zijn druk beroepsleven en met pijn in het hart nam Marc afscheid van het voorzitterschap.

Het wordt eventjes stil. Marc lijkt wat te aarzelen en dan haalt hij met trots het afscheidsgeschenk dat hij toendertijd gekregen heeft, te voorschijn: een prachtig koperen bord, gemaakt door D. Dobbelaere uit Lichtervelde. Hij koestert dat prachtig kunstwerk. Er hangt een beetje heimwee in zijn woorden. En op onze vraag of hij ooit nog eens terugkomt als voorzitter nu hij met pensioen gaat, antwoordt hij met een brede glimlach.

Bijenteller

Marc bij zijn bijenteller

Een 20 jaar geleden stond Marc voor een uitdaging. Hij wou heel nauwkeurig kunnen meten hoe sterk een bijenvolk is, hoeveel bijen er op één dag de kast verlaten en hoeveel bijen er in de kast binnenkomen. De wetenschappers van de universiteiten

klopten bij hem aan, ze wilden een elektronisch meetinstrument ten dienste van bijenonderzoek. Marc was de geschikte persoon, hij was imker, kende alles van bijen en was tevens ingenieur elektronica met enorm veel ervaring.

Met heel veel enthousiasme begon hij eraan. Ieder detail was belangrijk, hij mocht niets over het hoofd zien, het moest precies zijn. Hij bestudeerde hoe de bijen uit en in de kast liepen, hij ging plat op zijn buik liggen voor de vliegplank om de bewegingen en de stand van de poten te bestuderen. Sommige bijen kwamen alleen maar eens hun voelhorens buiten steken, bleven even aarzelen en keerden dan onverrichterzake terug, deze bijen mochten niet meegeteld worden. Hij ontwierp enorm veel prototypes en uiteindelijk kreeg hij de perfecte bijenteller die heel precies bijhoudt hoeveel bijen de kast effectief verlaten en hoeveel er binnenkomen. Iedere seconde, dag en nacht, worden de bijen geteld. Met zijn bijenteller kan hij enorm veel afleiden: het verloop van de dag, de pieken en de stille uren, de relatie met de weersomstandigheden, een zwerm die de kast verlaat, plotse massale bijensterfte, enz.

Zijn bijentellers worden nu over heel de wereld gebruikt door wetenschappers die bijen inzetten als milieu-indicator. Ze kunnen nu precies meten wat de gevolgen zijn van het gebruik van pesticiden en insecticiden. De bijentellers werden ook ingezet om de nefaste invloed van gauchos vast te stellen. In Parijs staan nu bijentellers om er de vervuiling van de 'banlieues' te registreren en de gevolgen voor de ganse omgeving.

Sedert april van dit jaar kan Marc de registraties van alle bijentellers over de hele wereld opvragen met zijn GSM. Hij doet de proef op de som. Hij drukt een code in en we zien alle gegevens van een kast die ergens in Parijs staat. Met zijn GSM kan hij ook vanuit zijn woonkamer de bijentellers programmeren en

instellen. Hij hoeft niet meer de verre verplaatsingen te maken wanneer het een of ander misloopt of moet aangepast worden. Marc legt pakken schema's en ontwerpen voor mijn neus en hij doet wanhopige pogingen om mij wegwijs te maken in die wirwar van zijn abstracte elektronische kunst. Ik begrijp er geen bijenluis van. Maar één ding is zeker: Marc heeft geschiedenis geschreven in de wereld van de imkerij en de wetenschap. Bijentellers van 'Lowland Electronics' staan er in Frankrijk, Duitsland, Nederland, Italië, Spanje, Polen, Slovenië, Amerika, Canada, India, Senegal. Alleen België ontbreekt.

Toekomst

We ronden ons verhaal af en Marc haalt een fles heerlijke champagne uit een geheime berging. We toasten op het fantastische succesverhaal van de bijenteller en nog zoveel meer. We klinken op de toekomst: Marc heeft nog plannen en projecten in petto, maar voorlopig houdt hij die binnenskamers. Hij blijft er heel bescheiden bij en hij beseft maar al te goed dat de Vlaamse imker niet wakker ligt van zijn elektronisch brein. Alleen hij en Marleen liggen er wakker van, maar dat houdt hen jong en maakt het leven boeiend. Boeiend genoeg om gedreven verder te zoeken en nieuwe uitdagingen aan te gaan.

Marc zal zeker nog heel wat verwachtingen invullen. We zien het al gebeuren: morgen vliegen de bijen met een camera op hun antennes en kunnen we live op het televisiescherm volgen hoe de bronstige darren een koningin bevruchten. Dat wordt een spetterende show. Het succes is verzekerd: seks met fatale afloop scoort ongetwijfeld hoge kijkcijfers. En dat allemaal dank zij Marc Struye, de elektronische imker uit het verlaten land van de West-Vlaamse polders

Rechtzetting! In het novembernummer op pagina 16 (in het artikel over het tillen van kasten) heeft het zetduiveltje ons parten gespeeld. Cory moet namelijk **Cor** zijn. Hiervoor onze oprechte verontschuldigingen. De hoofdredacteur, Francis Joly.

Geselecteerd op zachtheid en haaldrift

F1 onbevrukt - F1 standbevrukt - F1 standbevrukt geleverd op miniplusvolkje
(ideaal voor veilig vervangen oude moeder of opstarten nieuw productievolk)

De Schijver Noël
Kraanstraat 22
1703 Schepdaal
Gsm. 0476 45 12 18

Samenwerking van

Van Onacker Rudy
Vierwindenstraat 43
9500 Geraardsbergen
Gsm. 0474 97 18 15

DEMONSTRATIEKAST

Leo Van Malderen

In deze demonstratiekast is er verlichting ingebouwd. Hierdoor zijn de bijen en de koningin beter zichtbaar. Maar ook trekt door deze verlichting, de kast meteen alle aandacht, vooral als ze iets of wat duister is opgesteld.

Er bevindt zich een scharnierpunt boven de voet, zodat de kijkkast eenvoudig 180 graden kan gedraaid worden als de moer op de achterkant van de raat zit.

Om deze foto's te maken, heb ik een poster achter de demokast geplaatst. Gezien de tijd van het jaar, zou het nu niet verstandig zijn om een raam met echte bijen te gebruiken.

Het welzijn van de bijen is voor mij nog altijd belangrijker dan het maken van mooie foto's.

Dank zij deze poster ('Het leven van de bijen' van de Vlaamse kunstschilder Daubi, pseudoniem voor Carlos d'Aubioul) krijg je toch een idee hoe deze kast zich presenteert.

Indien nodig kan de kast verduisterd worden door aan weerszijden een isolatieplaat te zetten.

Tekst en foto's: Leo Van Malderen, leo.van.malderen@persgroep.be 052-35.53.63

Honing uit eigen imkerij

Paul Buedts
Tempelstraat 29A
3210 LINDEN

016-62.16.46

RECEPTEN

Feestelijke steaks

Jef Beuckelaers

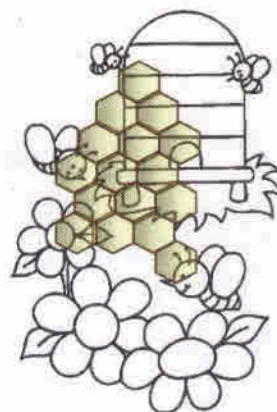
Om een steak zacht te houden zullen we eerst de beide zijden dichtschroeven in een hete pan waardoor de vleessappen niet meer weglopen en dan verder garen op een lager vuur (*laag vuurtje*). Het vlees moet binnenin nog een beetje rood zien, waardoor het smaakpatroon gepast tot zijn recht komt. Te lang bakken geeft hard vlees en het vlees verliest smaak!

Steak kan heel iets anders zijn dan runds- of paardenvlees, zoals we dat lang gewend waren. Als we struisvogelsteak nemen dan hebben we met vlees van een vogel te maken, dieprood en mager vlees (cholesterolarm?).

Ingrediënten

- ⊙ 4 steaks van 200 g
- ⊙ ± 400 g witte kool
- ⊙ 10 droge okkernoten
- ⊙ 2 eetlepels honing
- ⊙ 1 teentje knoflook
- ⊙ 6 flinke aardappelen
- ⊙ 2 eetlepels gedroogde tomaten
- ⊙ 2 eetlepels droge mede
- ⊙ 2 eetlepels wijnazijn
- ⊙ 8 eetlepels koolzaadolie
- ⊙ 2 sjalotjes
- ⊙ 1 blokje runderbouillon
- ⊙ Boter, zwarte peper en zout

Bereiding

- ⊙ Maak een marinade met de olie, de wijnazijn, de honing en de mede
- ⊙ Pel de noten, hak ze fijn en rooster ze even in een pan.
- ⊙ Snij de witte kool in heel fijne slertjes en doe ze in de marinade, samen met de noten en de geperste knoflook •
- ⊙ Kook de aardappelen en maak er puree van, breng op smaak met peper en zout en meng er de gedroogde, fijngehakte tomaten onder en houd warm
- ⊙ Haal de kool uit de marinade en laat uitlekken
- ⊙ Bak de steaks in hete boter aan elke kant 3 min
- ⊙ Strooi een beetje zout en peper en leg het vlees op een voorverwarmde schotel en dek af
- ⊙ Stoof de fijngehakte sjalot in een klontje boter, voeg de marinade toe en het bouillonblokje, laat goed inkoken
- ⊙ Op smaak brengen met zout en peper.
- ⊙ Als de saus niet meer kookt voeg dan nog een klontje boter toe

 Tip Hier is een stevig smakende rode wijn aangewezen.
Een belegen kriekenwijn is zeker op zijn plaats!

Vragen, suggesties en goede recepten zijn welkom bij liliane.beuckelaers@skynet.be of via de post bij Jef Beuckelaers, Snepelaar 4, 1840 Londerzeel.

REST/VERHAAL

Imkers sparen energie!

Jef Beuckelaers

Hoe het begon

Londerzeel – september 2007 – In het gemeentelijke informatieblad deed het gemeentebestuur een oproep aan de plaatselijke verenigingen om met hun leden deel te nemen aan een actie voor het besparen van energie.

De actie werd gelanceerd, gesponsord en begeleid door de Provincie Vlaams-Brabant, samen met de Bond Beter Leefmilieu, de vzw Dialoog en de energiebedrijven PBE en Eandis.

Het leek een aantrekkelijke oproep en waarom zouden we als Londerzeelse imkers hieraan niet durven deelnemen? Het was een uitgelezen kans om de verminderde aandacht voor het samenhorigheidsgevoel tussen de Londerzeelse imkers wat op te krikken.

We wisten nog wel niet waar we aan zouden beginnen en toch vulden we een deelnamedocument in!

Bijna per kerende post kregen we meer informatie:

- we moesten een deelnemerslijst opstellen.
- We moesten een energiemeester aanduiden, die dan zou opgeleid worden zodat hij/zij de deelnemers zou kunnen informeren en begeleiden.
- We staken de koppen bij elkaar, zoals dat heet, en een Chinese vrijwilliger uit Snepelaar zou onze energiemeester worden.

Wat eerst

Zo gezegd zo gedaan, onze toekomstige energiemeester ging op pad met inschrijvingsdocumenten bij de Londerzeelse imkers, allen

lid van de Koninklijke Imkersgilde Neerbrabant en in de gemeente gekend als 'De Bijenvrienden'.

Na wat over en weer gereis, want de imkers zitten thuis niet te wachten tot er iemand met een deelnamelijst aankomt, waren we blij dat er 12 van de 14 imkers zouden meedoen met de energiespaaractie.

Wat dan

We werden uitgenodigd door de sympathieke duurzaamheids-ambtenaar 'Lotte' voor de start van het project. Bij een natje en een droogje (van het eerste wat meer dan van het tweede!) maakten we kennis met de twee andere Londerzeelse groepen die zouden deelnemen aan het project. Onze groep was vertegenwoordigd door 6 imkers = snel geteld, zo een 50 %.

Lotte legde ons uit dat we bezig waren om ons te engageren voor een weddenschap met het gemeentebestuur om gedurende 6 maanden – vanaf 1 november tot 31 april, in onze woning, 8 % minder energie te verbruiken dan in dezelfde periode van vorig jaar. Om goed cijfermateriaal te hebben voor de berekening volgens een opgestelde computerformule, waar erook rekening mee gehouden wordt dat klimatologische omstandigheden kunnen verschillen, moesten we:

- Onze energiefactuur van gas en elektriciteit van vorig jaar opdiepen en de gegevens overnemen.
- Wekelijks onze energiemeters noteren.
- De ontvangen energiespaartips

toepassen waar mogelijk was.

- Wie Internet had kon de gegevens doorgeven aan onze beheerder, Bernard.
- De anderen zouden wekelijks bezocht worden door de energiemeester.
- We kregen nog informatie en documentatie, en er werden tips tot besparing aangereikt evenals praktische punten voor het goede verloop van onze zes maanden durende energiespaaractie.

En toen

- Als eerste actie zijn we gestart met een praktische energieaudit in onze woning. Hierbij begeleid door onze energiemeester konden we vaststellen waar we wat konden aanpassen om minder of geen energie meer te verspillen.
- Op 6 december was het voor de energiemeester heel plezant om voor Sinterklaas al de gesponsorde geschenken zoals spaarlampen, douchespaarkoppen en milieuvriendelijke afwasproducten in de schoentjes van de brave en vlijtige imkers te leggen.
- We konden ook beschikken over een energiemeter, een toestelletje dat in een stopcontact geduwd wordt en waarin dan de stekker van een verbruiker zoals een koelkast of een stofzuiger aangebracht wordt. Hiermee konden we de verbruikte energie vaststellen, we konden zelfs laten uitrekenen hoeveel we verbruikten. Een plezant gadget!

Actie

- net voor Kerstmis kwam de eerste spaarwikkkrant uit! Er zouden er nog 3 volgen. Deze kranten stonden bol van informatie met nuttige tips en weetjes om in en rond de woning minder energie te verbruiken of te verspillen zonder hierbij te moeten inboeten aan comfort.
- Niet alle deelnemers bleven het enthousiasme van het eerste uur volhouden en misten al wel eens hun wekelijkse notities of vergaten ze door te mailen of lieten de energiemeester voor een gesloten deur staan.
- Maar alle gegevens kwamen uiteindelijk terecht waar ze verwacht werden om verrekend te worden.

Resultaten

- Toen we de laatste notitiedag van 30 april naderden konden we al vaststellen dat we een behoorlijk resultaat als spaarimkers zouden behalen.
- We werden door de Provincie Vlaams-Brabant uitgenodigd, samen met de andere 250 deelnemers uit de provincie om aanwezig te zijn op het plechtige slotmoment van de actie in het provinciaal domein van Huizingen op zondag 01 juni 2008.
- Tijdens deze feestelijke afsluiting van de campagne werden de resultaten bekendgemaakt. We waren als Londerzeelse imkers wel niet de sterkste energiespaarders van de gemeente of van de provincie maar we behaalden toch een besparing van 12% gemiddeld terwijl onze grootste energiespaarder bijna 25% liet noteren. De weddenschap met het gemeentebestuur voor 8% hadden we dus met glans gewonnen, en onze portemonnee was minder licht geworden!
- Er werd ook nog met andere cijfers 't één en 't ander toegelicht. Zo ook hoeveel CO₂ we door onze besparing minder hebben laten produceren voor de opwekking of het transport van onze energie.
- We hebben dus in positieve zin meegewerkt aan het behalen van de Kyoto norm.
- Alle deelnemers mochten voor hun geleverde prestaties mooie prijzen in ontvangst nemen van de provincie en van de sponsors. De gemeente Londerzeel schonk tevens aan ieder van ons het boek 'De groenste raad van tante Kaat'.
- 's Middags werden we vergast op een lekkere broodjeslunch met aangepaste rode en witte wijnen.
- Een kruidenwandeling doorheen

het domein sloot deze slotmanifestatie mooi af.

Besluiten

Door al wat we geleerd en besproken hebben gedurende deze 6 maanden zijn we overtuigd dat:

- We door samen iets te doen we van elkaar kunnen leren en dat we elkaar beter leren begrijpen.
- Het eigenlijk wel plezierig is om samen iets te organiseren.
- Het bewust omgaan met energiesparen niets te maken heeft met gierigheid.
- Met eenvoudige ingrepen zoals het licht doven in de plaatsen waar er niemand aanwezig is, of het uitschakelen van standby functies we heel wat energie minder verbruiken.
- We de op til zijnde klimaatveranderingen niet kunnen stoppen, want dit is een weerkerend natuurverschijnsel, maar dat we kunnen meehelpen ons milieu te behoeden voor verdere vervuiling door bewust met ons energieverbruik om te gaan.
- Ze de Londerzeelse imkers niet mogen onderschatten want ze sparen verder!

De energiemeester
Jef Beuckelaers

Basiscursus te Everberg-Kortenbergh

De Koninklijke Bond der Bieëntelers van Kortenbergh en Omstreken en de Imkersvereniging Gewest Kortenbergh organiseren samen een cursus voor beginnende imkers.

De lessen vangen aan op zaterdag 17 januari 2009 – van 9 tot 12 uur.

Verder 31/01; 07/02; 14/02; 07/03; 21/03; 28/03; 25/04; 09/05; 16/05; 30/05; 06/06.

De cursus bestaat uit 9 theorie- en 3 praktijklessen.

Inschrijven kan door 25 euro te storten op rek. nr. **734-3190308-84** met vermelding: 'Cursus Kortenbergh' + naam deelnemer. Alle documentatie + drankje tijdens pauze inbegrepen

Plaats: Gemeenschapscentrum Everbergh, Gemeentehuisstraat 11, te 3078 **Everbergh** (VL.-Br.)

Voor meer info bent u welkom bij:

Hendrik Trappeniers: bijen.kortenbergh@gmail.com GSM: 0477-66.17.55

Raymond Van den dries: ray.vanden.dries@telenet.be tel. 016-65.65.08

RECENT OP HET FORUM

Ghislain De Roeck

Bijeneters

De Europese bijeneter (*Merops apiaster*) is een vogel van ongeveer 28 cm. Zijn naam is duidelijk afkomstig van zijn voornaamste voedselbron, maar hij eet ook wespen en andere insecten. Het is een van de kleurigste vogels van Zuid-Europa die al sinds meerdere jaren bij ons wordt gesignaleerd, vooral in het Gentse. Hij leeft in groepsverband, in holen en wanden van oevers en bergen. De bijeneter overwintert in het zuiden van Afrika.

Over schade aan de bijen zijn er bij ons tot nu toe geen cijfers bekend.

Wintervoer niet opgenomen

Een forumlid stelde vast dat twee van zijn volken hun wintervoer niet opnamen en vroeg zich af wat dit kon betekenen.

Naast voor de hand liggende redenen als: temperatuur, moerloosheid, al voldoende voedsel opgenomen e.a. kwam er ook een verwittiging m.b.t. *Nosema ceranae*. Op het Amerikaanse bijenforum BEE-L is regelmatig te lezen dat het niet opnemen van (winter)voeding een symptoom van deze ziekte kan zijn. En vermits er niet de minste twijfel over bestaat dat deze parasiet in Vlaanderen aanwezig is, lijkt het verstandig om met deze informatie rekening te houden.

Een andere vraag is natuurlijk wat een imker moet doen als de parasiet

op zijn stand vastgesteld wordt. In Spanje en het Verenigd Koninkrijk is het gebruik van het antibioticum Fumidil B nog steeds toegestaan, maar bij ons dus niet meer. In de Verenigde Staten is er overigens een nieuw geneesmiddel op basis van fumagilline op de markt.

Uiteraard blijft het toedienen van antibiotica aan bijenvolken een delicate kwestie die de imkers in twee kampen verdeelt.

Viburnum plicatum

Cultivar: 'Pink Beauty', in het Nederlands: Japanse sneeuwbal. Een forumlid heeft deze plant in zijn tuin staan en stelt telkens weer vast hoe graag de bijen haar bloemen in mei-juni bevelgen, vooral voor stuifmeel, zoals onderstaande foto laat zien:

witroze bloemen. In het najaar tooit ze zich met prachtige rode herfstkleuren. De sierheester is redelijk dicht vertakt en kan een hoogte van 1,20 m bereiken. Hij staat graag op een zonnige plek in een humusrijke bodem.

Hoe oxaalzuur inwerkt op varroa en bijen

Vaak hoor je imkers vragen hoe oxaalzuur via bedruppelen of verstuiwen de varroamijt doodt. Deze vraag werd nu ook gesteld op het Amerikaanse BEE-L-forum en beantwoord door Randy Oliver van het erg interessante www.scientificbeekeeping.com, hier bij ons vooral bekend via Aloïs Schotanus die een paar artikels van hem bewerkte voor de maandbladen. Ziehier het antwoord van dhr. Oliver: 'De mijten zijn gevoelig voor de zuurheid van het product. Het kan hen treffen via contact, maar het komt me voor dat ze ook schade oplopen door zich te voeden met het tijdelijk verzuurde bijenbloed. De suiker in de vloeistof houdt het vocht vast zodat het oxaalzuur beter in de chitinehuid kan doordringen. Glycerine zou in dit geval ook werken.'

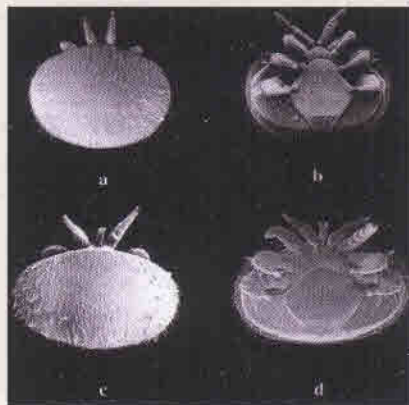
Een forumlid vermeldde verder dat hij las dat de werking van oxaalzuur toe te schrijven is aan het verbranden van de zuigslurf van de mijt, waarna deze geen voedsel meer kan opnemen en verhongert.

Meer informatie over de voor- en nadelen van oxaalzuur vindt u regelmatig in uw vertrouwde maandbladen en op:

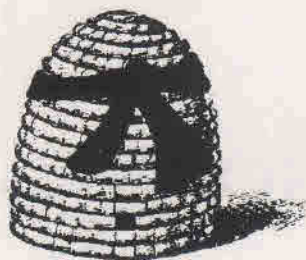
http://www.devlijtgebied.be/informatie/Oxalic%201_enl.pdf.

V. jacobsoni en V. destructor

Het is al lang geweten dat de mijt die aanvankelijk werd beschreven als *Varroa jacobsoni* in feite *Varroa destructor* genoemd had moeten worden. Interessant is misschien om daar een foto over te geven ('onze' *destructor* ziet u onderaan):

Overleden

*Belangrijk is niet de weg die je gaat,
maar het spoor dat je achterlaat.*

De Koninklijke Bieëntelersbond van Kortenbergh en Omstreken, en de Imkersvereniging Gewest Kortenbergh, melden het overlijden van imker *Jozef Schroven*. Hij werd geboren op 16 september 1925 te Maleizen (Overijse) en is overleden op 10 augustus 2008.

Hij was een gewaardeerd lid waarbij zijn enorme kennis aangaande planten en vooral zijn meesterschap aangaande het enten van planten ons steeds weer met ontzag achterliet. Wij zullen hem missen op onze vergaderingen. Het bestuur samen met de leden, delen in de rouw en bieden hun welgemeende medeleven aan de familie aan.

De imkersbond Layenskring Wespelaar meldt het overlijden van het bestuurslid *Henri Raes*. Hij zag het levenslicht te Berg op 4 juni 1945 en is op 11 oktober 2008 van ons heen gegaan na ongeveer 10 maand waardige strijd tegen zijn ziekte. Rik ging door het leven als ASLK kantoorhouder. Hij was in Kampenhout en omstreken goed gekend en graag gezien. Bovenal was hij een gedreven imker die steeds op onze activiteiten aanwezig was. Een heel sociaal en aangenaam mens. Wij zijn hem erg dankbaar voor al wat hij voor onze vereniging deed. Wij zullen hem missen. Het bestuur en de leden van de Layenskring Wespelaar delen in de rouw en bieden oprechte deelneming aan zijn echtgenote, kinderen en kleinkinderen en familie.

De Imkersbond t'Kempens bieke Averbode meldt met droefheid het overlijden van hun lid *Emiel Vleugels* op de leeftijd van 63 jaar. Toen Emil zijn vader overleed in mei 1993, nam Emiel de taak van zijn vader over. Emiel werd geboren op 1 oktober 1945 en overleed te Zoerle-Parwijs op 18 oktober 2008. Emiel was een man die hield van de natuur en de bijen. Wij zullen hem missen voor al zijn natuurkundige uitleg. Het bestuur van t' Kempens bieke Averbode en de leden van de vereniging delen in de rouw en bieden oprechte deelneming aan de getroffen familie.

Vraag en aanbod

- **Te koop:** ware (20/22) meermaals verplante Hollandse HT linden, Zware(250-300) Cornus mas spullen. Alles eigen kweek, met aardkluit (hergroei verzekerd). Te bevragen: Vande Meulebroeke Freddy, Vossestraat 21; 8570 Anzegem. Tel: 056-77.74.16
- **Te koop:** Ras zuivere Carnica bijenvolkeren met koningin 2008 op zanderramen, lege zanderbakken geïsoleerd in goed staat. Te bevragen: Nierijk 38; 2280 Grobbendonk. Tel:014-50.28.12, GSM:0477-48.28.12.

Activiteiten

OPROEP

Wij zoeken enthousiaste leerkrachten, actief of op rust, die de microbe van het imkeren te pakken hebben.

Wij: Lisette Lafruit en de Vlaamse Imkersbond.

Doel?

Een imker trekt de aandacht van de kinderen. Wie is die man die zomaar in een bijennest durft te werken? Vele imkers in Vlaanderen krijgen bezoek van een klas tijdens het voorjaar. Het is niet altijd gemakkelijk voor de leerkracht om de juiste informatie door te geven aan de kinderen, laat staan om een didactisch verantwoorde tekst en presentatie, gekoppeld aan leerplandoelstellingen, op papier te zetten. Omgekeerd is het voor de imker evenmin gemakkelijk om zijn kennis in voor de kinderen verstaanbare termen over te brengen. Het ontbreekt kinderen nochtans niet aan leergierigheid over dit onderwerp. Daarom dit opzet. Wie wil meewerken aan het realiseren van een kant-en-klaar project over de bijen en hun leefwereld? Het zou wenselijk zijn dat de teksten gebruiksklaar zijn, zowel voor de imker als voor de leerkracht, met vermelding (netoverschrijdend) van de leerplandoelstellingen, de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen. Dit zowel voor het kleuter-, lager als secundair onderwijs. We kunnen met onze teksten naar de verschillende koepels gaan (RAGO, OVSG, VVKBAO, VVKSO, Provinciaal onderwijs) en ze voorleggen aan de inspectie.

Heb je zin om mee te werken? Mail dan naar de voorzitter Chris Dauw via chrdauw@gmail.com.

De vergaderingen zullen beperkt blijven en de communicatie zal voornamelijk per mail verlopen.

BIJENPRODUCTEN PRAKTIJKLESSEN

Start 28 februari 2009 van 14 u tot 17 u

Lessen gaan door op volgende zaterdagen telkens van

14 u tot 17 u: op 28 februari,

7 maart (9 u 30 – 16 u 30), 14 en 21 maart,

18 en 25 april, 9, 16, 23 en 30 mei, 6 juni (9 u 12 u).

Het inschrijvingsgeld bedraagt 20 euro met inbegrip van het zeer uitgebreid cursusboek. Inschrijven door overschrijving op rekening 000-0580093-33 van Tilleman Henri 't Hoog Stuk 58 - 8800 Roeselare. Inlichtingen op hetzelfde adres. Telefoon 051-20.44.93. Schrijf **onmiddellijk** in. Er zijn verschillende lesgevers, die al jaren in praktijk staan. Enkele data van het programma kunnen nog gewijzigd worden. **Breng bij de eerste les uw identiteitskaart mee.** De lessen zijn gratis en staan onder het toezicht van het Ministerie van Vlaamse Gemeenschap. Het aantal cursisten blijft beperkt tot 15.

B I J E N T E E L T – CURSUS Praktijkcentrum voor Land- en Tuinbouw

Zuidstraat 25, 8800 ROESELARE

BEGINNEND IMKER

Start 28 februari 2009: op zaterdag van 9 u tot 12 u

Lessen gaan door op volgende zaterdagen telkens van 9 u tot 12 u: op 28 februari, 7, 14 en 21 maart, 18 en 25 april, 9, 16, 23 en 30 mei, 6 en 20 juni.

Alle lessen zijn gratis en staan onder het toezicht van de Vlaamse Gemeenschap (5 lesgevers). U betaalt enkel 20 inschrijvingsgeld (verplicht) voor het lijvige en zeer rijk geïllustreerd cursusboek, eventueel aanvullende nota's en koffie tijdens de pauze. Enkel met de overschrijving op rekening 000-0580093-33 van H. Tilleman 't Hoog Stuk 58, 8800 Roeselare is uw inschrijving bevestigd. Enkele data kunnen nog gewijzigd worden.

Inlichtingen zelfde adres: 051-24.58.84 en 051-20.44.93. Het aantal cursisten is beperkt tot 15. Het Praktijkcentrum beschikt over een moderne les bijenstand en heeft reeds jaren ervaring in het bijenteeltonderwijs. Hebt u nog geen bijen, een unieke kans om er mee te starten. Bent u reeds imker, aarzel dan zeker niet om er meer over te weten. Ken je nog belangstellenden, geef dit programma door. Eerste les identiteitskaart bij.

BIJENTEELT - 2e JAAR PCLT PRAKTIJK ! ROESELARE Zuidstraat 25 - 8800 Roeselare Tel: 051-24.58.84

2009: Zaterdag van 14 u tot 17 u

Lessen gaan door op volgende zaterdagen telkens van 14 u tot 17 u: op 28 februari, 7, 21 en 28 maart, 4, 18 en 25 april, 30 mei, 6 en 20 juni.

Het inschrijvingsgeld bedraagt 20 Euro met inbegrip van het uitgebreid cursusboek. De lessen zijn gratis en staan onder het toezicht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Er is ook gratis koffie tijdens de pauze. Inschrijven door overschrijving op rekening 000-0580093-33 van H. Tilleman 't Hoog Stuk 58, 8800 Roeselare. Ken je nog een belangstellende, geef dit programma door, of beter nog kom samen af! Het aantal cursisten blijft beperkt. Enkele data kunnen nog gewijzigd worden. Eerste les identiteitskaart bij.

Inlichtingen: H. Tilleman 't Hoog Stuk, 58, 8800 Roeselare tel. 051-20.44.93

Biegilde Kalmthout vzw. organiseert een basiscursus bijenteelt

Lessen gaan door op Locatie "A" op volgende zondagen 11 en 25 januari, 8 en 22 februari, 8 en 29 maart, 19 april, 10 mei, 7 en 28 juni, telkens van 10 u tot 13 u. Evaluatie en test gaat door op locatie "B" op zondag 28 juni van 10 u tot 13 u

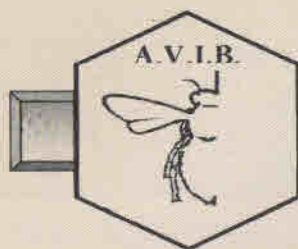
Inlichtingen:

Verantwoordelijken: Pieter Roelands, tel: 03-669.62.93, email: pieterroelands@telenet.be
Reinhilde Van Meenen, tel: 03-666.92.09, email: reinhildevanmeenen@fulladsl.be

Locaties

A = De Vroente Putsesteenweg 129, Kalmthout

B = De Graanhalm, Berkendreef 3, 2920 Kalmthout

ANTWERPSE VERENIGING VOOR IMKERSBELANGEN v.z.w.

A.V.I.B. organiseert in samenwerking met imkersvereniging "De Gouden Nectar" een beginnerscursus bijhouden

Ontdek de wonderbare wereld van de bijen in onze natuur!

De bijen hebben steeds meer hulp nodig om te overleven.

Bijen zijn onmisbaar! .. Of misschien wil je ook wel imkeren!

Gouden Nectar organiseert een lessenreeks gedurende 7 zondagvoormiddagen van 9 uur tot 12 uur in het Parochiecentrum van Schriek.

Daarna volgen nog 3 praktijklessen.

We starten op 11 januari 2009. Geïnteresseerden kom gerust eens langs.

De lessenreeks kost 5 euro. Voor die prijs moet je het niet laten!

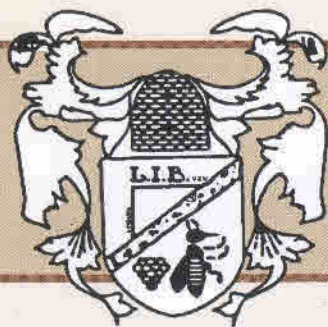
Voor meer inlichtingen en inschrijvingen bel: Stouten Jan: 0496-23.66.37
of Jacobs Leen 015-73.04.58

OOST-VLAAMSE PLANTENDAG OP ZONDAG 8 MAART 2009

De 18de uitgave van de "PLANTENDAG" gerealiseerd door de Oostvlaamse imkers in het kasteeldomein van Poeke (Aalter) op 08 maart 2009

Beste leden, hierbij worden jullie, samen met familie, vrienden en kennissen, reeds uitgenodigd om een bezoekje te brengen aan dit prachtige kasteeldomein. Zoals naar gewoonte zullen bijenvriendelijke planten en struiken massaal aanwezig zijn. Voor onze natuurliefhebbers is een gids voorzien voor rondleiding in het grote kasteelpark. Uitzonderlijk mogen wij van de gemeente Aalter het kasteel gebruiken voor allerlei tentoonstellingsstanden en je kunt er ook een natje en een droogje gebruiken in een warme, vriendelijke sfeer. Kom mee genieten van dit unieke kader.

Verslag van de Statutaire Vergadering van de LIMBURGSE IMKERSBOND VZW d.d. 10 oktober 2008 te Zonhoven

Verontschuldigd: F. Daems en C. Rubens.

Volgende bijlage werden aan alle aanwezige leden uitgedeeld:

- bijlage 1: jaarverslag van de gezondheidsdienst.
- Bijlage 2: commissie bijenweide.
- Bijlage 3: cursus bestuivingsimkerij.
- Bijlage 4: honingkeuring.
- Bijlage 5: ledenlijst 2008 en begroting 2009.

1. Opening.

De plaatsvervangend voorzitter opent de vergadering en verwelkomt alle leden.

2. Agenda.

Geen opmerkingen aangaande de geplande agenda.

3. Goedkeuring verslag van 08/02/08.

- Fout in de datum van de titel van het verslag: 2008 ipv 2005.
- Zonhoven heeft geen verslag ontvangen.
- Opmerking over het laatsttijdig ontvangen van het verslag.
- Verslag zou binnen de week bij de leden moeten zijn.

4. Verslag door J. Cardinaels over de laatste RvB Kon. VIB.

- Op 5 september had een gesprek plaats tussen minister Kris Peeters en de KonVIB.
- Alle themanummers van het tijdschrift zijn verschenen. Daardoor moet de Regio Brabant zijn achterstallen terugbetalen aan de bond.
- Een nieuwe prijs voor onze honing werd voorgesteld: 5 euro per pot van 500gr.
- De lidgelden zullen in 2009 ongewijzigd blijven.

5. Bijen zoeken nieuwe imker.

Andre Vandervoort geeft uitleg bij dit project. Normaal zouden er affiches rondgedeeld worden over dit project maar wegens omstandigheden waren deze nog niet klaar. Een voorbeeld werd getoond, opmerkingen:

- Er moet specifiek op vermeld staan dat men lid is van de Limburgse Imkersbond.
- Ook dient de kandidaat geslaagd te zijn in zijn examen.

De affiches worden gedrukt op A3- en A5 formaat. Een tiental A3 per afdeling en A5 zoveel men wil. De bedoeling is deze affiches ook op openbare plaatsen uit te hangen.

De geleverde kast is een Segeberger kunststof met een bouwpakket ramen (Duits Normaal) die de imker zelf nog moet bedraden.

Ook bestaat de mogelijkheid om een houten kast na te maken (ook Duits Normaal) die zich bevindt op de bijenstand te Herkenrode, Hasselt.

Twijfelachtige kandidaturen worden door de beheerraad bekeken.

Verdere informatie is te vinden in het tijdschrift van het LIB van de maand september, oktober.

De landbouwschool van St. Truiden is kandidaat en zal binnenkort een kast met bijenvolk ontvangen. Terloops werd opgemerkt dat in de vier landbouwscholen van Limburg een cursus over bijenteelt wordt gegeven, vooral gericht op bestuiving van fruit en groenten.

6. Ledenlijsten, lidgelden en begroting 2009.

R. Swinnen verdeelt formulieren aangaande bijscholing, de ledenlijst 2008 en betaling van lidgelden. In bijlage 5 is een kort overzicht te vinden van de begroting van 2009.

Op de vergadering van februari 2009 zal meer

uitleg worden gegeven over de verandering die bij de scholingscentra in voege treden. Op alle bijscholingen ("vormingslessen") moet de aanwezigheidslijst door alle aanwezigen ondertekend worden.

Voor 10 december 2008 moeten de oude en nieuwe leden, alsook de betalingen der lidgelden doorgegeven zijn aan de Limburgse secretaris. De kascommissarissen voor het kasverslag zijn dit jaar de bond van Hamont en Hechtel.

7. Bijenstand Herkenrode.

De opening van de hernieuwde experimentele bijenstand te Herkenrode was een succes.

In de toekomst zou er ter plaatse permanentie moeten komen, en dit van 1 april tot 1 oktober, elke 1e en 3e zondag van 14 tot 17 uur. Hiervoor worden kandidaten gevraagd. Contact opnemen met C. Rubens of een van de LIB-bestuurders. Cyril zal een lijst opmaken.

Ook voor eventuele groepsbezoeken worden kandidaten gezocht.

De bond van Hasselt stelt vragen bij dit project: zij zouden in deze aangelegenheid niet zijn geraadpleegd. Zij zouden graag in het bezit worden gesteld van een kopie van de brief van de stad Hasselt aan de secretaris van de provinciale bond aangaande hun medewerking aan de bijenstand.

8. Honingkeuring.

De LIB organiseert een eerste honingkeuring op vrijdag 17 oktober 2008 om 19.30 uur in het CC van Zonhoven in de tentakel.

J. Mackowiak geeft toelichting bij deze activiteit. De bedoeling is bij te dragen tot de bevordering en verbetering van ons product Honing.

Ter keuring moeten 3 potten aangeboden worden van dezelfde honing, 2 zonder etiket en 1 met etiket. Aan de besten wordt een getuigschrift overhandigd.

Voor de keuring wordt beroep gedaan op 3 erkende Nederlandse honingkeurders.

9. Verslag van de werkgroepen.

werkgroep bijenweide, door A. Reynaers. Bijlage 2

In 2008 werd 450 kg. zaad verdeeld over gans Vlaanderen.

Ook in 2009 zal er zaad verdeeld worden. Bestellingen moeten allemaal op voorhand gebeuren, op de verdeeldag zelf zal geen bestelling meer kunnen gebeuren (Paasmaandag).

Aan de leden wordt gevraagd beter mee te werken aan de levering aan huis.

Er zijn een 300-tal Cariopteris plantjes gekweekt. Deze zullen worden verdeeld op het provinciaal imkerstreffen in 2009.

werkgroep selectie en bestuiving, door H. Swinnen.

In 2008 werden 4299 aangezogen larfjes aangeboden, waarvan 993 voor Limburg.

Hoeveel er hiervan zijn gelukt is niet bekend. Er zijn ook 125 eilandbevuchte koninginnen verdeeld over gans Vlaanderen.

Voor 2009 werd gevraagd een keuze te maken tussen larfjes of bevruchte koninginnen.

Er werd besloten om alleen nog maar koninginnen te leveren: dit is voor de imker praktisch gemakkelijker en beter controleerbaar. Op de vergadering van de werkgroep in februari zal het standpunt van Limburg verdedigd worden, wat de andere bonden doen valt nog af te wachten. Ook dan pas zal het juiste budget bekend worden.

Bestuiving: Via H. Swinnen werden in 2007 186 kasten geplaatst, in 2008 130 kasten.

Vaste klanten vallen hier niet onder.

Een algemene opmerking is dat er veel slechte en minderwaardige kasten worden geleverd.

De richtprijzen moeten met de veiling nog afgesproken worden, in februari zal dit bekend zijn. Het is ook wettelijk verplicht naam en adres van de imker bij de kasten achter te laten.

Zo niet is de gezondheidsinspectie gemachtigd de kasten te vernietigen. Er werd ook vermeld dat er verschillende kasten van buitenlandse oorsprong werden gesignaleerd (Polen, Nederland, Duitsland). Hiervoor gelden ook de wettelijke regels wat betreft de identificatie van de kasten.

werkgroep gezondheidsdienst door H. Aerts. Bijlage 1.

Slechts 8 bonden verleenden hun medewerking aan het Nosema onderzoek, dit is veel te weinig. Men vraagt ook om het uitgeleende materiaal van de gezondheidsdienst terug te bezorgen. De enquête over bijensterfte moet uiterlijk 15 april binnen zijn. Ook als men geen sterfte heeft, toch het formulier in vullen.

werkgroep scholing, door J. Cardinaels.

Er zouden 2 beginnerscursussen en 1 cursus voor gevorderden moeten worden ingericht.

In Genk zal 1 beginnerscursus starten in januari 2009.

Voor de andere 2 cursussen worden de kandidaturen ingewacht bij de scholings-verantwoordelijke.

Studievergaderingen liefst via de LIB-website. Jaarprogramma 2009 indienen voor 15/12/2008 aub.

Half december start ook voor de tweede maal de cursus bestuivingsimker inschrijven is nog mogelijk.

werkgroep bibliotheek, door J. Cardinaels.

De Limburgse bond beschikt over een uitgebreide bibliotheek, de boeken moeten echter zelf afgehaald worden bij J. Cardinaels thuis (liefst na telefonische afspraak).

10. Jaarprogramma.

- Voorjaarsvergadering vrijdag 13 februari 2009 om 19.30 uur.

- Imkerstreffen zondag 1 maart 2009 om 14.00 uur.

- Het CC Tentakel te Zonhoven is niet beschikbaar op zondag voor 19/04 we zoeken een andere plaats. Willy Drees kijkt of de zaal in Hechtel vrij is. Verdere informatie zal volgen in het tijdschrift.

- Bijenmarkt maandag 13 april 2009 in Houthalen.

- Najaarsvergadering vrijdag 9 oktober 2009 om 19.30 uur.

Honingkeuring vrijdag 16 oktober 2009.

11. Varia.

- De afdeling Tongeren zit zonder secretaris. Alle berichten dienen te worden gestuurd naar H. Aerts.

- Elke imker die een formulier van het voedselagentschap ontvangt, moet het zeker invullen en opsturen, anders wacht hem een sanctie.

- Er wordt gepleit voor de oprichting van een **Coöperatieve voor honing**

Voor verslag: J. Casteleyn 10/10/08

Voorlopig verslag van de Algemene Ledenvergadering van het VLAAMS-BRABANTS VERBOND VAN IMKERSVERENIGINGEN

te Leuven op 15 oktober 2008

Verslag Hendrik Trappeniers

1. Opening vergadering en noteren van de aanwezigen

Verontschuldigd: Jef Croonenberghs, Jan Stevens, Jef Beuckelaers en de Vlaamse Imkersbond van Brussel en Omstreken

Afwezig: Kon. Maatschappij voor Bijenteelt van Grimbergen en Omstreken.

Moment stilte voor de overleden leden:

2. Goedkeuring verslag dd. 13 februari 2008

• Verschenen in het Maandblad van juni. Fout in datum: jaartal verkeerd.

• Werkingsverslag selectiewerkgroep door R. De Croock

• De selectiewerkgroep van het VBVI levert goed werk met een groep enthousiaste telers.

• Aankoop van reïnteeltmoeren via Selectie van Kon.VIB of VBVI.

• Bevruchting koninginnen op Kreverhille. De reïnteeltkoninginnen bevrucht op Spiekeroog en darrenvolken komen van Sylt

• Reïnteeltmoeren 2009-2010 bij voorkeur op Sylt en darrenvolken van Spiekeroog.

• Bevruchting: 1670 larfjes verdeeld en betaald door VBP. Dit is een uitstekend resultaat (AVIB 702 larfjes, KOIV 600, KWVIB 404 en LIB 993).

• 28 reïnteelt verdeeld over 14 overlarvers.

• Het voorziene budget was voldoende om iedereen te kunnen betalen.

• 4 overlarvers namen dit jaar niet deel, wel 2 nieuwe overlarvers.

• Staf is vervanger voor Roger bij de selectiewerkgroep Kon.VIB.

• Administratie naar het Informatiecentrum zou moeten vereenvoudigd worden (bv. één verzamelblad voor de afnemers van moeren ipv. één blad per afnemer).

3. Werkingsverslag Educatieve Bijenstand door S. Kamers

• 10 voordrachten waarvan 5 praktijklessen;

• Bezoekers: 15 groepen, totaal 1464 mensen, de 1000 bezoekers van Open Monumentendag, Dag van de Abdij, bezoekers uit Mexico en Guatemala;

• 5 nieuwe imkers opgestart;

• suikersmelter en ander materiaal uitgeleend;

• Meewerking aan verdeling bloemenweidemengsel van provincie Vlaams-Brabant

• De vroegere EB in de Wolfspuiten bestaat nog maar is nu een gewone bijenstand onderhouden door Norbert.

Er wordt meegedeeld dat Staf op het Congres gehuldigd werd voor zijn inzet voor de Vlaams-Brabantse imkerij. Een warm applaus bevestigt de keuze van het VBVI-bestuur.

4. Cursussen en scholing

• Scholing wordt nog steeds door Frans Daems verzorgd (ter vervanging van Paul De Pauw, vanwege gezondheidsproblemen). ALLE formulieren aan Frans bezorgen a.u.b.! Ook A7!

• Cursus gevorderden VBVI-VNIF start pas volgend jaar omdat de meerderheid van de beginnende cursisten eerst een volledig seizoen wil imkeren en ervaring opdoen.

• Nieuwe beginnerscursus start op 17 januari 2009 in Kortenberg.

• Aalst: derde les van cursus gevorderden al gegeven.

• Zondag 18/10 start in Sinaai een cursus voor beginners.

• Bespreking over de lesgevers en hun modaliteiten.

• Frans Daems en Paul Stuyckens zijn bezig om de lijst van lesgevers in de provincies Vlaams-Brabant en Limburg te actualiseren.

• Lidgelden 2008

• Voorstel tot regeling van het verschil in lidgeld gevraagd door Kon.VIB, en het lidgeld betaald door de leden van het VBVI voor 2008, omwille van ontevredenheid over de werking van de Kon.VIB.

• Het derde themanummer is eindelijk afgeleverd.

• Het bestuur legt verschillende opties voor aan de bonden om te beslissen wat men kan doen om de verschuldigde som te betalen. Het voorstel dat de kas van het VBVI dit verschil zal betalen als een service t.o.v. haar aangesloten leden, wordt eenparig aangenomen. De bonden zullen dit gebaar aan alle leden meedelen.

• De bonden vinden het spijtig dat de actie van het VBVI geen enkele positief gevolg gekregen heeft en dat onze voorstellen tot besparing niet werden aanvaard.

5. Lidgelden 2009

• Richtprijs vanuit Kon.VIB: 30 euro waarvan 22 euro voor Kon.VIB en 2,5 euro voor Provincie.

• De bonden kunnen naargelang hun financiële toestand echter zelf bepalen hoeveel lidgeld zij vragen aan hun leden.

6. Tentoonstelling in Aarschot: 'Imkeren, méér dan een potje honing' van 04/09 tot 04/10/ 2009. Coördinatie door P. Stuyckens

• Het project ontstond in 2007 tijdens een tentoonstelling over fruitteelt.

• Ontwerp voor 1 januari 2009 binnen bij Stedelijk Museum. Ideeën welkom bij Paul!

• Verscheidene imkers en bonden bieden hun hulp aan, waarvoor dank!

7. Imkersdag

• Voorstel om dit te laten samenvallen met Plantenruilbeurs van de bond Leuven: 5 april wordt vooropgesteld. Staf heeft de provincie al aangesproken voor materiaal.

• Erwin, Hendrik, Paul en Staf vormen de kerngroep om dit verder uit te werken

8. Gezamenlijke aankoop etiketten door R. De Croock

• De voorraad is op en er zouden nieuwe moeten besteld worden. Zeer concurrentiële prijzen. Voorstel om gezamenlijk aankopen per bond te doen. De prijzen worden meegedeeld.

• Aangaande etiket van de Kon.VIB (verkozen op het Congres) is nog niets geweten, noch wanneer het ter beschikking zou zijn. Staat op agenda van volgende raad van bestuur van Kon. VIB.

9. Varia

• M. Asperges vertelt over een project over Nosema waaraan hij meewerkt.

• De eerste bijensterftes worden gemeld (enkele vernoemde getallen een imker met meer dan 30 kasten dood, 6 van 20 die overblijven, ...)

• Staf meldt dat er imkers zijn die een factuur van het FAVV gekregen hebben. Dit zou een administratieve fout zijn vermits men niet zou moeten betalen.

• De oproep om e-mailadressen op te geven, om snel informatie te verspreiden, kent een redelijk succes.

Algemene statutaire vergadering:

11 februari 2009

De verslaggever,

Hendrik Trappeniers, secretaris VBVI

IMKEREN MÉÉR DAN EEN POTJE HONING!

Onder deze titel organiseert het VBVI - van **4 september tot 4 oktober 2009** - een grote TENTOONSTELLING in het STEDELIJK MUSEUM VAN AARSCHOT.

We krijgen hiervoor de volle steun van het Stadsbestuur en het personeel van het Museum qua publiciteit, afspraken met scholen, openingsreceptie, hulp bij het opbouwen, materiaal om de bezoekende kinderen een waskaar te laten maken, enz.

Het inhoudelijk interessant maken van de tentoonstelling ligt natuurlijk in onze handen!

Het gekozen thema is ruim en kan veel items omvatten.

Concreet hebben we gedurende vier weken hulp nodig van zoveel mogelijk imkers - van VBVI en daarbuiten - om uitleg te geven aan bezoekende klassen en andere geïnteresseerden.

Plus aanbreng van materiaal, powerpoints, videofilms, enz.

Ideeën en aanbieding voor hulp zijn welkom bij:

Paul Stuyckens, 016-56.71.58

Elsleukenstraat 23, Langdorp

paul.stuyckens@skynet.be

INDEX 94ste JAARGANG – 2008

Activiteiten

01/27; 02/29; 03/30; 04/28; 06/29; 08/30; 09/19;
10/24

Bestuursmededelingen

Nieuwjaarswensen:	01/04
Herinnering vernieuwing lidgeld	01/03
Hernieuwing lidgeld 2009	09/04
Herinnering lidgeld 2009	10/04
De Week van de Bloem en de Bij	01/03; 03/04
De verzekering v.d. Kon.VIB	04/04; 05/04
Oproep voor medewerkers website	05/27; 06/30
Oproep voor leerkrachten-vrijwilligers	10/23
Verslagen:	
Kon.VIB 22/03/08	05/28
AVIB 12/10/07	01/30
	08/02/08
LIB 19/10/07	04/26
KOIV 05/10/07	01/31
	04/25
	14/03/08
	08/31
KWVIB 10/02/08	04/27
VBVI 13/02/08	
LIB 10/10/08	10/26
VBVI 15/10/08	10/27

Bijenproducten

Honing oogsten en verzorgen	01/13
Honing uit Nieuw-Zeeland	03/23
Bladhoning is beter	06/14
Mede maken met minimale middelen	09/14

Bijenweide

Sterfte van bijen onder lindebomen	01/20
Bijenhonger voorkomen	01/22
Minister wil zich inspannen voor winterbijen	03/05
De dropplant	03/18
Wonderwereld van bijen en bloemen	04/16
Bijenvriendelijke projecten	05/22
Helenium – zonnekruid	08/18
Betekenis bloeiende wegbermen	09/12

Bijenwetenschappen

De danstaalcontroverse	03/13
De Grote Uittocht	05/11
Hoe doen ze het?	05/14
Kunnen bijen horen?	05/16
Vitellogenine dl 1	06/09
dl 2	07/12
Nesthygiëne	07/16
Honingbijen als vliegende Apothekers dl 1	07/18
dl 2	08/15
Inballen van de moeder	08/11
Waarom leeft een koningin langer?	08/14

Cultuur

Adam en Eva en de bijen	01/11
Aya Sophia en de bijenkorf	10/13
Bijenkorven in Israël	04/08
Bijen op een glasraam	08/22
Heilige Olga	10/12

Cursussen, Congressen, Studiedagen, Tentoonstellingen, Ruildagen, Markten

Achttiende Vlaams Imkerscongres:	01/27; 02/20;
	03/31; 04/31; 05/31; 06/31
AVIB-15de Imkersdag 23/11/08	08/10
Cursus Beginners: Roeselare	01/28
Lommel	01/29
Glabbek	01/29
Sinaai	05/26
Brussel	07/31
Everberg	08/13; 09/19
Roeselare	10/24
Kalmthout	10/24
Schriek	10/25
Cursus Gevorderden: St.-Truiden	01/29
Mol	02/30
Oudenaarde	06/29
Aalst	07/30
Brussel	07/31
Cursus Bestuivingsimkerij-Limburg	08/30
Studiedag Buckfastbelangen:	01/26; 02/07
Plantenruildag Wiekevorst 02/03/08	01/28
Plantendag 2008 – Aalter	02/31
Plantendag 2009 – Aalter	10/25
Praktijklessen Roeselare	01/28; 10/24
Bijenmarkt Betekom 30/03/08	02/30
Hamont 29/06/08	05/27
Houthalen 24/03/08	02/31
Oud-Turnhout: 30/03/08	02/30
Tessenderlo 16/03/08	02/30
Opendeurdag De Sterre 29/06/08	05/26
Opendeurdag Grootlo 14-15/06/08	05/27
Verslag 18de Imkerscongres Geel	09/27
Sfeerbeelden congres Geel	09/23
Congrestoespraak AVIB-voorzitter	09/24
Congrestoespraak minister-president Peeters	09/24

Gezondheid

Van muizen en mensen	08/07
Wespen- en bijengifallergieën	09/08
Anafylactische shock stadium III	09/10
Anafylaxie: uitzonderlijk?	10/08
Bijenhouden bekeken door fysiotherapeut	09/16

Honingproject

Onderzoek zware metalen in honing	02/13
Analyse van honing in Vlaanderen	04/34

Maandpraatjes

01/04; 02/04; 03/06; 04/05; 05/05; 06/04; 07/04;
08/04; 09/05; 10/05

Media

Internet: Vlaams Imkersforum: 01/26; 04/22;
05/24; 06/27; 07/28; 08/27; 09/31; 10/22
Boek: Honey Bee Diseases & Pests: 04/29
Boek: Bijen houden in de 21ste eeuw 10/11
Brochure: Wespen- en Bijengifallergieën: 09/08

Praktijk

Slimme tips: 04/23; 05/19; 06/25; 07/22;
08/23; 09/20; 10/18
Honing oogsten en verzorgen 01/13
Selectie in het Brugse 03/26
De Moer 03/27
Het pleegvolk 04/10
Eenvoudige stoomwassmelter 04/23
Ventilatie en Koeling 05/09
Heftoestellen 05/19
Succesvol inwinteren 06/07
BEEplus: nieuw concept bijenkast 06/15
Zelf een broedstoof maken 06/25
Bedrijfsmethode Jos Guth 07/07
Winterbehandeling van varroase 07/10
Honingroerder in boormachine 07/22
Kasten wegen 08/23
Mede maken met minimale middelen 09/14
Takel 09/20
Demonstratiekast 10/18

Selectie

Selectie in het Brugse 03/26
Het pleegvolk 04/10
Europees carnica selectieprogramma 04/18
Overlarfproject 2008 04/31
Moertelers selectiewerkgroep 2008 04/33
Schuldige darren? 06/12

Varia:

Strip, 'Het Korfje': 01/08; 02/06; 03/08; 04/07;
05/08; 08/06; 09/07; 10/07
Vraag en aanbod: 01/27; 02/29; 03/29; 04/28;
05/25; 06/28; 07/29; 08/28; 10/23
Recepten: 01/25; 02/20; 05/21; 06/26; 07/23
08/26; 09/21; 10/19
Ma'ar – Ethiopische honing ... 05/18
Onder de zeven kleuren ... 09/18

Verenigingsleven

Verslag 14de imkersdag AVIB 02/23
Verslag A.V. Kasteelbie 04/24
Evaluatie cursus Beginnend Imker 02/26
Interview met Vic Peeters, Zoersel 01/05
Interview met Louis Laeremans 03/16
Interview Hendrik Verslegers 04/13

Interview met Marc Struye 10/15
Imkers sparen energie 10/20
Meester-imkers Neerbrabant 05/23
Bijen zoeken imker 06/20
Uitreiking getuigschriften Oudenaarde 06/28
Dagreis van de Westerbie 07/24
Verslag cursus bestuivingsimkerij 07/24
Geslaagde cursus in Glabbeek 07/27
Imkers op hobbybeurs Kortenberg 08/29
Reis met LIB naar Polen 09/29

Wetgeving

Resolutie' aandacht voor bijenteelt' 08/19

Ziektebestrijding

Het misvormend vleugelvirus 02/07
Thymovar: middel tegen varroa 02/10
Gemeenschap. aankoop bestrijd. 02/11
De nosema-tweeling 03/08
Wettelijk kader varroabestrijding 03/25
Complexe oorzaken wintersterfte 06/17
Bijensterfte een wereldwijd probleem 06/21
Clothianidin en bijenteelt 07/21

Overleden

Behaeghe, L.: De Kasteelbie 02/28
Briers, G.: Kempens Bieke 07/29
Casteleyn, H.: Liefhebbers 't Zoet 02/27
Claeys, H.: Vlijtige Bie-Aalst 02/27
De Clercq, E.: Werkzame Bie-Lovendegem 02/27
Germonpré, J.: Diksmuide 02/27
Hereweyers, F.: St.-Ambrosius Sinaai 07/29
Jorissen, J.: Bond Diepenbeek 05/25
Mabilbe, E.: Biegilde Zottegem 01/27
Meganck, J.: St.-Ambrosius - Sinaai
Meirlaen, A.: Gentse Imkersvereniging 04/28
Mertens, L.: Rosse Bie-Oud-Turnhout 03/29
Orije, J.: Vlijtige bestuivers- Alken 04/28
Raes, H.: Layenskring - Wepelaar 10/23
Schroven, J.: Bieëntelers Kortenberg 10/23
Soenens, W.: De Kasteelbie 08/28
Somers, J.P.: Denderbieten 08/28
Somers, L.: St.-Ambrosius Essen 05/25
Verboven, L.: De Klaverbie Lummen 07/29
Verbrugge, R.: Sinaai e.o. 02/28
Vermeulen, F.: Liefhebbers 't Zoet 02/27
Vleugels, E.: 't Kempens Bieke - Averbode 10/23

Auteurs

Adriaensen, P.: 01/11; 04/08
Asperges, M.: 02/13; 03/18
Beeuwsaert, K.: 01/10; 05/25
Behaeghe, I.: 04/27
Bes, H.: 05/29
Beuckelaers, J.: 01/25; 02/21; 05/21; 06/26; 07/23;
08/26; 09/18; 09/21; 10/19; 10/20

Beyers, J.:	01/08; 02/06; 03/08; 04/07; 05/08; 08/06; 09/08; 10/07	Überbacher, W.:	06/21
Brems, J.:	07/22; 09/29	Van den Akker, A.:	08/07
Camerlinckx, J.:	04/31	Vandepoele, B.:	04/15
Daems, F.:	03/05; 08/19	Vandijck, A.:	04/16
Dauw, C.:	01/05	Van Gampelaere, C.:	02/22; 02/23; 04/23; 05/19; 09/01; 9/23; 09/27
Casteleyn, J.:	10/26	Van Laere, O.:	04/20; 07/21
De Clercq, L.:	01/13	Van Malderen, L.:	09/20; 10/18
De Croock, R.:	02/26; 07/16	Van Meenen, R.:	09/22
De Dapper, J.:	01/30; 04/26	Van Nerum, K.:	01/04; 03/06
De Pauw, M.:	07/13	Van Nieuwenhuyse, P.:	07/18; 08/15
De Ridder, J.:	07/07	Valcke, R.:	02/13
De Roeck, Gh.:	04/22; 05/24; 06/27; 07/07; 07/28; 08/27; 09/31; 10/22	Vonckx, B.:	07/27
De Ruyter, A.:	01/20	Vernooy, C.:	09/16
Desmadryl, D.:	01/6; 02/04; 03/06; 04/05; 05/05; 06/05; 07/04; 07/24; 08/04; 09/05; 10/05; 10/15	Wenner, A.:	03/14
De Vos, R.:	06/25; 06/28; 08/18		
De Waele, M.:	04/25; 08/31		
De Waele, N.:	01/04		
Dewindt, C.:	01/04; 03/04		
Ducoffre, G.:	08/10		
Eerselmans, L.:	04/10; 05/09; 08/11		
Gobin, B.:	06/17		
Hensels, L.:	09/12		
Heyman, P.:	08/10		
Hoebrechts, E.:	06/07; 07/10; 09/14		
Huang, Z.:	06/10; 07/14		
Jacobs, F.J.:	01/23; 04/34		
Joly, F.:	01/7; 01/08; 01/13; 01/21; 06/17		
Kempeneers R.:	09/23; 09/24; 09/27		
Kestemont, W.:	08/23		
Lafruit, L.:	10/24		
Laget, D.:	02/10; 02/12; 03/25; 04/28		
Maes, B.:	04/24		
Meert, L.:	06/21		
Missotten, M.:	06/15		
Neumeyer, R.:	02/09		
Oliver, R.:	06/09		
Oostvogels, J.:	08/22		
Parren, C.:	07/27		
Peeters, K.:	09/26		
Reubens, R.:	07/22; 07/27; 10/10		
Ritter, W.:	03/11		
Rubens, C.:	01/09; 01/10; 04/13; 06/20; 07/24		
Schaper, F.:	08/10		
Schotanus, A.:	02/07; 02/10; 03/09; 03/13; 04/10; 05/13; 05/14; 06/09; 06/12; 06/14; 07/12; 07/16; 08/07; 08/14; 09/08; 09/10; 10/11; 10/13		
Schwenkel, J.:	06/14		
Segers, K.:	05/18		
Somers, F.:	03/23; 03/27;		
Stuyckens, P.:	07/22		
Swinen, H.:	01/31; 04/33		
Ter Heide, T.:	01/01; 01/24; 02/01; 03/01; 04/01 05/01; 06/01; 07/01; 08/01; 10/01		
Trappeniers, H.:	03/17; 04/04; 05/04; 05/22; 07/27;		

Index Themanummers 2007 – 2008

1- Verjaardagskalender Vlaamse Imkersbond

Teksten: Dirk Desmadryl
Foto's: Thomas ter Heide
Lay-out: Ann Paemen
Eindredactie: Ghislain De Roeck

2- Themanummer: Selectie

Voorwoord: Chris Dauw
Teksten: Jan Camerlinckx:
- Ter Inleiding
- Genen om te leven en te evolueren
- Voortplanting bij bijen
- Genen op populatieniveau.
- Betere bijen; wat en hoe?
- De praktijk
- Een werkplan
- Wat de vereniging kan doen
- Glossarium
- Bijlagen:
- Kastkaart
- Het overlarfproject
Foto's: Jan Camerlinckx, Ghislain De Roeck, Hubert Guerriat
Lay-out: Ann Paemen
Correctie: Julia Brems
Eindredactie: Jan Camerlinckx

3- Themanummer: Bijengezondheid en ziektebestrijding

Voorwoord: Chris Dauw
Teksten:
- Ter inleiding: Hans Laevens
- Officiële bijenziektebestrijding: Hans Laevens
- Steekkaart kleine bijenkastkever: Alois Schotanus
- Tropilaelaps clareae: Alois Schotanus
- Amerikaans vuilbroed: Dirk C. de Graaf & Frans J. Jacobs
- Gebruik van geneesmiddelen in bijenteeltsector: Hans Laevens

Vervolg themanummer Bijengezondheid:

- Genen om parasieten te bestrijden?
Jan Camerlinckx
- Nosema ceranae: Dirk C. de Graaf & F.J. Jacobs
- Virussen in de bijenteelt: Hans Laevens
- Systemische insecticiden, risico voor de bijen?
Janine Kievits

Foto's: Hans Laevens, Aloïs Schotanus,
Ghislain De Roeck, Jan Camerlinckx,
Hubert Guerriat, Informatiecentrum,
Zachary Huang

Lay-out: Ann Paemen

Correctie: Julia Brems

Eindredactie: Hans Laevens

4- Themanummer: Honing

Voorwoord: Chris Dauw

Teksten:

- Ter inleiding: Wim Reybroeck
- 10 jaar honinganalyses in Vlaanderen:
Wim Reybroeck, Sigrid Ooghe, Frans Jacobs
- Dracht, ja, maar opgelet: Etienne Bruneau
- Kristallisatie van honing: Wim Reybroeck
- Wat is monoflorale honing?: Werner von der Ohe,
Katharina von der Ohe, Martina Janke,
Wim Reybroeck

- Etikettering van honing: Wim Reybroeck

Foto's: Wim Reybroeck, Etienne Bruneau,
Frans Jacobs

Correctie: Koen Beeuwsaert

Eindredactie: Wim Reybroeck

Beste Lezers,

In ons volgend maandblad beginnen we aan de voordrachten van het 18de Vlaams Imkerscongres en worden de laureaten van die dag nog eens extra in het (winter)zonnetje gezet!

*Een nieuwe wind
in IMKERLAND*

HONINGGRAAT

Uw partner voor alle imkerbenodigheden

Slingers en honingrijpers, honingemmers, honingglazen, kortom alles voor de honingbehandeling, voederdeeg en vloeibaar voedsel, voederbakken in verschillende formaten, varroa bestrijdingsmiddelen, Het zijn een greep uit ons uitvoerig assortiment imkerbenodigheden.

Routebeschrijving:

U komt vanuit Antwerpen, Gent, Sint-Niklaas

» E17 - afrit 13, Waasmunster, richting Waasmunster, 1 km verder aan de stoplichten rechts. Op 50m aan de linkerkant.

U komt vanuit Dendermonde

» N41 Dendermonde-Sint-Niklaas, afrit Grembergen, 1e straat rechts richting Waasmunster, 7 km verder aan de stoplichten links. Op 50m aan de linker kant.

Opgelet: De Hoogstraat is een éénrichtingsstraat. U kunt best parkeren aan de stoplichten, waar een ruime parking te vinden is.

Openingsuren: Ma en Woe: 17u - 19u

Vr: 16u - 19u

Za: 09u - 17u

Zo: op afspraak

e-mail : info@honinggraat.eu

HOOGSTRAAT 31a

9250 WAASMUNSTER

Tel: 0494/66.00.94

Fax: 052/70.01.82

www.honinggraat.eu

BIJENHOF BVBA

Moraviestraat 30 - 8501 Bissegem - Kortrijk

(rechtover het vliegveld van Wevelgem)

Tel. 056-35.33.67 Fax 056-37.17.77

E-mail: info@bijenhof.com - www.bijenhof.com

Open: maandag tot vrijdag van 8.30u.-12u. en van 13.30u.-18u. Op zaterdag open van 9u.-12u.

Waswafels: 100% zuiver, gewalst of gegoten - smelten van uw wasblokken
Materiaal in inox 18/10

- * Honingslingers tangentiel, radiaal, zelfwentelslingers.
- * Rijpers, ontzegelstellingen, mengers.
- * Wassmelters & suikersmelters, berokers, ...

Bijenkasten van de beste kwaliteit

Gemaakt uit rood dennenhout en voorzien van tandhoekverbinding.
Verkrijgbaar in alle standaardmaten.

Bijenvolken op diverse raammaten

Aan- en verkoop van honing

Gespecialiseerd in alle bijenteeltmaterialen en koninginnenkweek

Voeders: Kristalsuiker, Sint-Ambrosiusstroop, Apipoeder, Apifonda
Trim-a-bee, Apisuc, Nektapoll

Alles voor 't zelf maken van uw kaarsen

Vraag naar onze kaarsencatalogoog.

Onze catalogus van imkermaterialen & de prijslijst zijn verkrijgbaar ter
plaatsse en in onze depots.

Boeken

Grote keuze aan Nederlandstalige en Franstalige boeken.

Paridaen	Stationstraat 237	8020 Oostkamp (W-VI)	050-82.21.32
De Graanhalm	Berkendreef 3	2920 Kalmthout-Heide (Antw.)	03-666.52.62
De Bielanden	Bazelstraat 13	9150 Kruibeke (Waasland)	03-774.39.14
Nectar	Janseniusstraat 10 (zijstraat Kapucijnenvoer)	3000 Leuven	016-22.84.54
Dhondt Marion	Vlasgaardstraat 26	9968 Oosteklo	09-344.00.65
Aveve	Ezaart 191	2400 Mol	014-32.63.16
Vanloy-Vandeven	Glasstraat 4	2200 Herentals (Groot-Antwerpen)	014-22.41.43
Anné	Oude Blaarstraat 130a	3700 Tongeren	012-74.79.94
Loos-Mullens	Biesstraat 104	3550 Zolder	011-53.60.08
Heck Robert	Berg Am Ranzelborn 5	4750 Bütgenbach (Ardennen)	080-44.66.91
De Fays	Rue des fermes 3	5081 Bovesse-La Bruyère (Nam.)	081-56.84.83
Pasau	Route de Wiltz 78	6600 Bastogne	061-21.26.38
Lapi	Rue de Cassel, R.D. 947	59940 Neuf Berquin (Frankrijk)	033-284.28.308
Nature et Jardin	Chée G. Richet 227d	7860 Lessines	068-27.02.02
Agrivart	Parc industriel 27	6900 March-en-famenne	084-31.36.36

Bijenhof is ook aanwezig in Luxemburg
Engeland

JACOBY - Boevange sur attert
SOLAR TUNNELS - West - Sussex

Diverse locaties in Frankrijk

JAARLIJKSE OPENDEURDAG OP 21 JULI

Eén der grootste bedrijven van Europa tegen de voordeligste prijzen